

310922

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 6-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ చవతి ౪.

No. 57
సంచిక ౫౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావక్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాడెను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశము లో కూడ వాడుచున్నారు.

దక్కన్-నిడబ్బీతో నహా పీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నాణ్యమైన బనీనులు

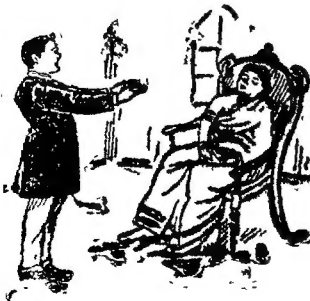
ఈ దినము నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
మన్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టువున్నా,
ప్రత్తి, వస్త్రరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపీట్లు కల్లుకేసినాము గనుక ధరలు
తెలియగోలినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదుపట్టీ పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0.0

మానేజరు:— ఆంధ్రహోజరీమిల్సు,
తెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, కాటో రీడింగు, మెస్సరి
జనహాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విప్రులముగ మర్మ
రహితముగ గురువు
లేకనే ఆభ్యాస
యోగ్యముగ రచింప
బడిన సమ్యాపన
గ్రంథము తత్ వి
ద్యా వ్యాపకాద్యేక
ముతో తెలియించి

బకరూపాయకు

మూలము అమృతము. వి. పి. శాస్త్రి వాలుగుజిల్లాలు
డెన్:—

నోటీసు

గుంటూరు టవును గుంటూరు మ్యునిసిపాలిటీలో
చేరిన పట్నం బాజారులో యుండె నెం 16-625
రు గల మాజీటి నాగరత్వముగారి కొట్టులో గుం
టూరు కాపురనుడు బాసనపల్లి కుటుంబరావు 80
(ఎనుబది) బస్తాలు గోధుమలు ఇంపీరియల్ బ్యాం
కు ఆఫ్ ఇండియావారికి యియ్యవలసిన అనలుసా
యిదాలు యివ్వనంశన యీపైన నుదహరించిన
80 బస్తాలు గోధుమలు సదరుబ్యాంకువారు 1924
సం॥ 12 వ జూన్ తేదిన యదయము 8 గంటలకు
సదరు కొట్టుయెదుట వేలంపేయుదురు.

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, గుంటూరు.
29 మే 1924.

చాకులు-తాళములు

మంగళికత్తులు
ఆంధ్రసోగములచే చేయబడినవి పేలయినవి.
వెంటనే ధరలక్కంటలాగునవ్రాయుడు.
బి వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ cel.
3081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ ఆఫీసు. "ఇండస్ట్రీసు" పెద్దాపురం.

కఫహరిచూర్ణము

విషాద్య 1-కి 0-2-0 (8 డబ్బీల చుండుగలది) 1-కి ర్పు 2.0-0
ఈ చూర్ణము కఫమాలింపజేసే అలవడినది
బిగ్గు, ఉప్పునూ, కొబ్బరి పు. శైలిజ్వరము మొదలగుజ్వర
దుగుల ఉత్పర్యోగించును. దీని వెంటనుండుకొనుట మంచిది.
అందుకొనుటకు 2-కి 0-0-0

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6.1.24 తేది శనివారమునుండి 6-6-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 గాత్ర
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్టూడెంట్సు సీరియల్ డి
డేనియల్ బూని అద్భుత వైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 4, 5, 6 రెండవవారము - 6
భాగములు. ఫ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సీరి
యసుది లెడర్ ఫువర్స్ 7 వ భాగము. ఇంటర్ సేమల్ న్యూసు
3 కి కామిక్ కూడ మాపబడును.

ప్రశస్తమైన బొమికల సాడి

వ్యవసాయశాఖవారిచే మాగాణిసూచులకు
ప్రశస్తమైన ఎరువుగా ఎన్నుకొనబడిన బొమికలసాడి
మావద్ద దొరుకును. ఎకమునకు దమ్ముచేయునపు
డు ఒకబస్తా వేసిన మంచిఫలితము నిచ్చును. అము
దపు పింకికన్న శ్రేష్ఠమైనది.
6 మ బస్తా 1 టోకి ఖరీదు రు 9.0 లు.
వెంటనే మీకర్డగులు ఈదిగుచున్నాడ.
కోవల్లె రిఘునాథరావు అండ్

ఎలక్ట్రిక్

తేట 11
బ్యా 11
సింగ్లె
చా

అభినవ భారతము

రాజకీయ ఆదర్శములు

తిలకు తిరుగుబాటు

లండను ప్రెస్సు ప్రకారము భారతదేశపు ప్రత్యేక విశేషమును ఆపరితమ ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మొన్న మొన్నటివరకు విరోధాభిప్రాయమునందలి ఓబరు సిద్ధాంతములు అందుముఖ్యముగ బ్రిటిషు లిబరలు సిద్ధాంతములు భారతరాజకీయరంగమున ఆదర్శప్రాయములుగ నుండెను. గ్లాడుస్టన్, బెన్జమిన్ డిస్రేలీల ధోరణిని భారతదేశపు రాజకీయజీవితము అనుసరించుచుండెడిది. విప్లవకాలపు ఓబరు సిద్ధాంతములు భారతదేశీయమహాభక్తుల ఆదర్శములుగ నుండెను. ఇప్పుడు మాత్రం భారతదేశమున ఓబరులు పక్షమునకు చేరినవారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు ఈ ధోరణియందేయున్నారు. కాని గొప్ప మార్పుకలిగినది.

తిలకు తిరుగుబాటు

పూనావాస్తవ్యులను బ్రాహ్మణులను అనుబంధంగా ధర తిలకు ప్రత్యక్షమును ప్రారంభించెను. వేదోక్తమున సాంధ్యమును ఆధారముగ గ్రహించి బ్రిటిషు ఆదర్శములపై తిలకు దాడి చేసెను. వీరు అపజయము గాంచినను ఒక నూతనాదర్శమును జూపిరి. వారికేసరి ప్రతినిధిగా నామమును విన్నవారు బర్ని మాజీనిమిల్లు బెంధముల సిద్ధాంతముల కొంత వజ్రము ఆమోదించినను భారతదేశముపట్ల ఈ సిద్ధాంతములు సంపూర్ణముగ చెల్లునా అనువిషయమై సందేహించుచున్నారు.

సిక్కులు బెంగాలు విభజన ఆందోళనను ప్రారంభమయ్యెను. ఈ ఆందోళనను బ్రిటిషు అధికారుల ఆక్రమములు, బ్రిటిషు పోలీసుల అన్యాయములకు ఆధారముగ గ్రహించి గాని బ్రిటిషు ఆదర్శములను ప్రభుత్వవిధానమును ఆక్షేపించియుండలేదు. బ్రిటిషు అధికారులు తమ లిబరలు సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచుండెడిది ఆక్షేపణలు చేయుచుండెను. కాని ఇప్పుడు మొత్తము విషయముగ పరిణమించెను. లోకసంహారకత్వమును కల్గిన స్వరూపమును కాలికావేది విప్లవకర్మలను ఇష్టపడెదమయ్యెను. విరోధాభిప్రాయమున క్రమశిక్ష, విప్లవకర్మలు అరాజకీయమునకు నాయకులైరి. ఇంతలో మహాసంగ్రామము ప్రారంభమయ్యెను. సంస్థానాధీశులు, సైనికులు, భూస్వాములు, నిమ్నజాతులవారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు అండగనిలచిరి. చదువునవచ్చినవారు అందుముఖ్యముగ బెంగాలు వాస్తవ్యులు తిరుపటాయించుచుండిరి. పంజాబు అల్లరులు, ఆంగ్లేయులయెడల వైషమ్యమును పురికిల్లు ఉద్యమమును మరింతలవరచెను. విపరీత విధమున విరోధాసంగ్రామము నాలుగు సంవత్సరములు గడవగ, పాశ్చాత్య ఆదర్శములపై మోహము మరింతజీడిచెను. పశ్చిమమున ద్వేషించువారికి గాంధీగారు గొప్ప నాయకుడయ్యెను.

గాంధీగారి బోరాటము

తాను నిర్బంధించబడువరకు మహాత్ముడు పాశ్చాత్య నాగరికతను తీవ్రముగ ఖండించుచుండెను. మతావేషపరమైన ముందువెనుక ఆలోచించని రాజకీయవేత్తలవలె గాంధీగారు పాశ్చాత్య నాగరికతను ప్రతిఘటించుచుండిరి. యుద్ధము ముగిసిన ఒక సంవత్సరములోపుగ గాంధీగారు 'ఇండియన్ హోంరూల్' అను పుస్తకము నొకదానిని ప్రకటించిరి. పాశ్చాత్య నాగరికము విషయమై వారు వ్రాసిన వ్రాతలు కొన్ని ఉదాహరించెదను.

“ఈ నాగరికత” మతమునకు విరోధమైనది. ఈ నాగరికతకు దాను లెనవారు నగము విచ్చివారుగ నున్నారు. నిజముగ దేహబలుముగాని ధైర్యముగాని వారికిలేదు. కేవలము మత్తుపదార్థములవల్ల వారు తమ పట్టుత్వమును కాపాడుకొనుచుందురు. విరోధాభిప్రాయ దౌర్బర్యము అందరికన్న అగ్రములు. మతసాంప్రదాయములను వీరు తిరస్కరించుచుండెదరు. వారి దౌర్బర్యములలో మత్తుపదార్థములు జంతువుల కోర్పులకు పాతకును. కొంచువులు మహావృద్ధియులు ఈ దౌర్బర్యములను నేపించుట మత సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ నుండును” 1857 సంవత్సరమున ఉత్తరహిందుస్తానమును తీవ్రముగ కలతపెట్టిన నూచనలనే అహింసాధర్మమును అనుసరించు గాంధీగారు ఆధారముగ గ్రహించి విపరీతముగ స్పృహగల్గిరి.

ఆత్మబలము

భారతీయుల కందరకును గాంధీగారు తనసందేశమును ప్రకటించిరి. కాని మధ్యతరగతులవారి కీసందేశము ఆదర్శప్రాయమయ్యెను. దేశీయమహాభక్తుల ఒక ప్రార్థనసమాజముగ పరిణమించెనని బోల్షివిస్టు ప్రచారకు డగు యం. యక. రాయగారు పోషన మొనర్చిరి.

ఆగ్రజాతులకు ఈ ప్రచారము రుచించలేదు. కాని గాంధీగారి మతావేషము వారిని లోబరుచుకొనెను. “నాకు వారి యందు విశ్వాసములేదు. కాని నేను వారిని పూజించుచున్నా” నని ఒక విజ్ఞానవంతు డగు భారతీయుడు నాకు వ్రాసియుండెను. అహింసాసిద్ధాంతమును గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రాచీనహిందూసాంప్రదాయమున ధర్మము మరల వాడుకలోనికి తెచ్చిరి. ఇతరులను హింసించుటకు తానే హింసల ననుభవించుట ఉచితమని బోధించిరి. అసహాయోద్యమమును సాత్విక నిరోధమును ప్రవర్తించుట అహింసాసిద్ధాంతము వివరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారి హృదయము మారువరకు ‘ఈ మతాను ప్రభుత్వము’ ను ధర్మతో భారతదేశము ప్రతిఘటించవలయు అని గాంధీగారు సంకల్పించుకొనిరి.

గాంధీగారు వివరములను తిరస్కరించుచుండిరి. భారతదేశపు క్లిష్టస్థానస్థుల నన్నిటిని పరిష్కరించుటకు ఆత్మబలమే సాధనమని వారు నమ్మిరి. గ్రామము నందలి పెద్దవారు న్యాయము నొసగవలెను. ఆంగ్లేయపాతకాలలతోపాటు కొద్దులు రైల్వేలు వైద్యశాలలు అంతరింపవలెను. ఎవరో కొంతమంది విజ్ఞానవంతులు సముదాయముగ చేరవలెను. పార్లమెంటుశాసనసభల స్థానమును వీరు ఆక్రమింపవలెను. ఈ విధమున భారతదేశమును పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు ఆంగ్లేయులు అంగీకరింప నందున గాంధీగారి ఆవేశము మరింత అధికమయ్యెను. టాలస్తాయిగారి అరాజకవిధానమును గాంధీగారు పునర్నిరసించిరి.

సి. ఆర్. దాసుగారు

బెంగాలీ న్యాయవాదియగు సి. ఆర్. దాసుగారు రాజకీయ అధికారముకొరకు అధికముగ ధనమువచ్చుచున్న తనవృత్తిని విడనాడి అసహాయోద్యమమునందు చేరి ఒక పర్యాయము కారాగృహమునకు మాడ పోయిరి. వీరు గాంధీగారికన్న ఒక అడుగు ముందువైచిరి. భారతజాతీయవాదుల నాయకత్వమునహించి సోషియలిస్టు సిద్ధాంతములపై తనకు గల సానుభూతిని గయాకాంగ్రసునందు వీరు కొంతవరకు ప్రకటించిరి. పార్లమెంటు ప్రభుత్వము నిజముగ ప్రజాయత్ర పరిపాలనను కాదని వీరు వాదించిరి. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, కేంద్రప్రభుత్వమునందు అధికారముండుటకన్న గ్రామజీవిత పునర్నిర్మాణము, సంపూర్ణాధికారములు గలిగిన గ్రామసంఘములను ఏర్పరుచుట, అవసరమని వీరు అభిప్రాయపడిరి. గ్రామమేముఖ్యమైనది. గ్రామములు గ్రామపరిశ్రమలతోను, పెద్దలతో కూడిన పంజాయతీసంఘములతోడను, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యములు గల ప్రతిష్ఠాపనములుగ నుండవలయునని వీరు ప్రతిపాదించిరి. కోర్టులవల్ల న్యాయవాదులవల్లను పంచాయతీ సంఘముల అధికారమును తగ్గించు బలముగ కేంద్రప్రభుత్వము నల్లను, యంత్రకాలలవల్లను ప్రస్తుత భారతదేశమునందున్న అసంతృప్తి ఏర్పడెనని వీరు, వీరి అనుచరులు అభిప్రాయపడిరి అధికారమంతయు గ్రామసంఘముల కుండవలయుననియు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు నూపర్తైజింగు అధికారముమాత్రము కొంతయుండవలయుననియు వీరు చెప్పిరి

యూనియనుసంఘములు

కొనాల్గు శ్రేణువుగారు బెంగాలుగవర్నరుగ నున్న పుడు యూనియను సంఘములకు ఎక్కువ అధికారములియ్యబడెను. ఈ సంఘములు సంఘసభ్యులను చాతురారులను (గ్రామభటులను) నియమించవచ్చును. కాని ఈనియామకములను జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు ఆమోదించవలెను. గ్రామములందును పోలీసు సబ్-ఇన్స్పెక్టరుల రిపోర్టుల ననుసరించి జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు ఈనియామకములను పరిష్కరించుచుందురు. గ్రామపాతకాలను నిర్మూలించుటకు ఈ సంఘములు పన్నులనువిధించి వసూలు చేయవచ్చును. గ్రామభటులను జీతము లియ్యవచ్చును. గ్రామసర్కిగ్లమును సంరక్షించుటకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయవచ్చును. కలెక్టరుగారి అనుమతిపై చిన్న సివిల్ సర్జిసులు కేసులను పరిష్కరించుటకు పంచాయతీ సర్పంచులకు గ్రామముల కధికారమిచ్చుచు బహు ఒరిసా సంయుక్తరాష్ట్రములందు శాసనములు ఆమోదించబడెను.

గ్రామభటులకు నిర్ణయించు అధికారము సంపూర్ణముగ గ్రామసంఘములకు నుండవలయునని దాసుగారి వాదము. కేంద్రప్రభుత్వమునకు గ్రామసంఘములకును రాష్ట్రీయ రెవిన్యూ అధికారిమాత్రమే యుండవలయును. ఇతని సలహా ఇచ్చు అధికారిమాత్రమే యుండవలయును. కాని బ్రిటిషు అధికారులు భారతీయాధికారులకు మాడ ఈ ఏర్పాట్లను ఖండించుచున్నారు. ఇట్లుచేసిన గ్రామసంఘములకు గ్రామభటులకు అధికారము విపరీతముగ నుండుననియు, అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చుటకు అవకాశ ముండుననియు, విప్లవము అరాజకమునకు ఇది దారిమార్పుననియు వీరి అభిప్రాయము. నగరములందును రాజకీయనాయకులవలె దాసుగారుగూడ గ్రామసంఘముల స్తోత్రము చేయుచుండుడు. కాని గ్రామసంఘములందు కొరవడిన విషయము లేవియు కానరావు.

గ్రామసర్కిగ్లగ్లది ప్రయత్నములకు గ్రామసంఘముల ధన సహాయ మొసగు విషయమై ఎట్టి ఉత్సాహము చూపరు. పాశ్చాత్య గ్రామములందుకన్న భారతదేశమునందలి గ్రామములందు సేరములు అధికముగ జరుగుచుండెను. కాని స్థానిక స్వపరిపాలనవిధానమును వివరించుచు దాసుగారు బెంగాలు శాసనసభయందు దొక బిల్లు త్వరలో ప్రవేశపెట్టెదరని నమ్ముచున్నారు.

పార్లమెంటు పద్ధతుల ననుసరించుట సాధ్యమా?

దాసుగారిసలహా ననుసరించిన ప్రత్యక్షనియోజకము అసాధ్యముగను. గ్రామసంఘములు జిల్లాసంఘముల సభ్యులను ఎన్నుకొనుట యుండును. వారు రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులను రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులు భారతశాసనసభ్యులను ఎన్నుకొనుట యుండును. బ్రిటిషు పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠాపనలు భారతదేశమునకు పనికిరావని దాసుగారి అభిప్రాయము. ఇటీవల ఒక వార్తా పత్రిక ప్రతినీధిలో వారిట్లు చెప్పిరి:—

భారతదేశమున పూర్వమునుండి ప్రభుత్వనిర్వహణము సంఘముపై ఆధారపడియుండెను. పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠాపనలు ఈ దేశమునకు సరిపడదని ఈ సంస్కరణములు నిరూపించినవి. గ్రామప్రభుత్వము తరతరములనుండివచ్చును. కావున అధికముగ అధికారములతోగూడిన కేంద్రప్రభుత్వము భారతీయుల అనుభవములకు విరుద్ధమైనది. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణాధికారము లుండవిధానము భారతదేశపు సాంఘిక ఆర్థిక మత సాంప్రదాయములకు విరుద్ధమైన దగుటచే చాలకాలము నిలచియుండజాలదు.

పాశ్చాత్య రాజకీయ ఆదర్శములను ఖండించుటయందు దాసుగారు గాంధీగారితో ఏకీభవించుచున్నారు.

లిబరలు సిద్ధాంతములు

భారతదేశమున లిబరలు పక్షమునకు చేరినవారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారిలో కొందరు పాశ్చాత్య ప్రతిష్ఠాపనలను విశ్వసించుచున్నారు. దాసుగారితో చేరిన పండిత నెహ్రూగారు తదితరులు దాసుగారి సిద్ధాంతములను అంగీకరించెదరా అని సంశయింపవలసియున్నది. ఈ క్రొత్తపద్ధతులపై శాసనసభలు నిర్మించబడిన అల్పసంఖ్యాకులు నిమ్నజాతులు ఇప్పుడు సొందుచున్నంత ప్రాతినిధ్యముకూడ సొందజాలరు. ఈ విషయమై సర్ టెజ్ బహదరు సప్రూగారు చెప్పినమాటలను భారత జాతీయవాదులు గమనించుట అవసరము:— “రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ప్రజాయత్ర పరిపాలనము మనము నిజముగ ఆశించుచున్న మనతాత మత్రాతలనాటి చాడస్తములను మనము విడనాడవలెను. తరతరములనుండి వచ్చుచున్న ఈ సంప్రదాయములనైన విడనాడవలెను లేకున్న రాజకీయవిషయములందు అభివృద్ధి గాంచవలయునను ఆదర్శమునైన విడనాడవలెను.

జాతీయ భారతీయ అనుపదములతో చేరిన ప్రతికార్యక్రమమును శ్లాఘించుట ఆచారముననున్నది. పాశ్చాత్య రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనలు భారతదేశమునకు సరిపోవని దాసుగారి వలెనే నమ్ము ఆంగ్లేయు లనేకులున్నారు. అట్లయిన తిరగచేదకాలమునకు పోవలయునని చెప్పట విపరీతము. భారతీయులలో రాజకీయవిషయములందు సరియగు అభిప్రాయము లింతవరకు ఏర్పడకుండునట్లు ఇందులకు కారణమని నా అభిప్రాయము. ఇందులకు కారణమేమనిన భారతదేశమున కింతవరకు నిజముగ రాజకీయ ఆదర్శము లేకుండెను. సద్గుణముల గలిగిన బలవంతుడగు హిందూరాజయొక్కయో సైనికబలముగల మహావృద్ధియ చక్రకర్తయొక్కయో పరిపాలనముక్రింద ఇంతవరకు భారతదేశముండెను. కాని పూర్వమువలె భారతదేశములేదు. ఇతర ప్రపంచమునకును భారతదేశమునకును ఎంతయో సంబంధమున్నది. కావున గ్రామసంఘముల విధానము ప్రస్తుతపరిస్థితులకు సరిపడదు. కాని పాశ్చాత్య ప్రాచీన రాజకీయ ఆదర్శములకు అనుగుణ్యముగ క్రొత్తవిధానము సేర్పరచుట సాధ్యము కాదా యని ప్రశ్నించుచున్నాను.

కాంగ్రసుసంఘః
బహిష్కరణములు

కాంగ్రసుసంఘప్రవేశవారము తలచుచున్న గాంధీగారు సహకార కార్యక్రమము గూడ జేర్చుచు పాఠశాలలు జేయరాదని మేము చాలసారులు హెచ్చరించుచుంటిమి. కాంగ్రసు జరుపవలసిన కార్యక్రమము గరిమైనది. నిర్ధారణజేసి, దానిని చివరవరకు కొనసాగించెడి సమర్థతగల కాంగ్రసునిర్వాహకవర్గమును నియమించవలెననిగూడ జెప్పియుంటిమి. బహిష్కరణవాదులకు స్వరాజ్యపక్షమువారి కిని అసహాయోద్యమమునకు సహకారమునకు ఉండవలసినంత వ్యతిరేకభావము లుండుటచే, యిరువురకు అత్యంతగడుగు టసాధ్యము గావున బూటకపు వికమత్య ముంచుకొనుటకంటె జేరుగ నుండుటయే మంచిదని దెలిపియుంటిమి. ఈవిషయమునే గాంధీగారు 'కాంగ్రసుసంఘ' అను వ్యాఖ్యనుచేసి జేరిరి. అందు యాదిగువ ముఖ్యవిషయములను సుప్రముగా దెలిపిరి:— (1) కాంగ్రసుసంఘులను అసహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్షము వారు యిరువురు నడుపజాలరు. (2) బిరుదులు, వ్యాధిస్థానములు, కాసనసభలు, ప్రభుత్వవిద్యాలయము, విదేశీవస్త్రములు యీ విధిలైన బహిష్కరించుట కాంగ్రసుకార్యక్రమమునందు చేరవలెను. (3) ఈబహిష్కరములను కాంగ్రసు విధానమును పూర్తిగా విశ్వసించు కాంగ్రసునిర్వాహకవర్గమువారే నిర్వహించవలెను. (4) కాంగ్రసువిధానమునందు పూర్తిగా నమ్మకములేక అందు కొన్నియే జాతీయాన్నత్యమున కుపయోగించునని దలంచువారు ప్రత్యేకసంఘలుగా నేర్పడి వాటినే నెరవేర్చుచుండవలెను. (5) భేదాభిప్రాయములు గలట్లు బహిష్కరణముగా ఒప్పుకొనుటలన జేకాభివృద్ధి జరుగగలదు. అటుగాక భేదాభిప్రాయములు లేనట్లు నడించి బూటకపు సమాధానములు గుడుర్చుట అభివృద్ధివార్ధము గాదు.

కాంగ్రసు కార్యక్రమముగూర్చి దాని నిర్మాణకర్త జేరిన యర్థ మిట్లుండుటచే, కాంగ్రసు సభ్యులెల్లరు తామది మంచి విధానములను నెరవేరుచు నున్న సరిగలేదని మాత్రము అనకుండురుగాక. కాంగ్రసు కార్యక్రమమునందు సహాయనిరాకరణముతోబాటు తొలగింపబడ జాలవని వారు గుర్తింపవలెను వారు అసహాయవాదులు విధించినవిగాక వేరు కార్యక్రమములను ప్రకటించి అవి సహాయనిరాకరణోద్యమమునం దిమిడ్చుటకు వీలులేకుండ టచే తమకు తామే నిందించుకొనగూడదు. కాంగ్రసు తీర్మానములు ఫలానావిధముగాజేయుమని నూచించునట్టివిగనే యున్నవి. కావున వాటిసంగీకరింపని వారెల్లరు తమ యుద్దేశ్యముల ప్రకారము నిలిచి యిరువురులను తమవంక మరల్యుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. అసహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమము ప్రతిఘటించుటకు కాంగ్రసు కార్యములు నిలచిపోవుట కిష్టపడకుండుటచేతను, నామమాత్రమైన వికమత్యమునకై సుఖ్యవిషయముల విడనాడగూడదను తలంపుతోడనే చేసిరి. గాని వేలు ఉద్దేశముతో గాదని స్వరాజ్యపక్షమువారు గుర్తింపవలెను. మహాత్మాగాంధీగారి యభిప్రాయములు స్వలాభమునై నాధారపడినవి గావు. స్వరాజ్యవాదులకును అసహాయవాదులకును వేర్వేరు సంఘండువలెనని ప్రకటించి యందరిచే మాటబడుటకన్న ప్రఖ్యాతి గన్న నాయకులకు కాసనసభాప్రవేశవాదుల పక్షము బలపడుటయే అతనికి ముఖ్యముగా నుండెడిది. న్యూరిపబ్లికు పత్రికలో న్రాసి నట్లు ఆయనను దివ్యసాధుప్రభుత్వనిషయమున ఏనాయకులును పోలియుండరు. కాంగ్రసుసంఘల గూర్చి యిట్టి ప్రకటన గావించుటకు అసహాయోద్యమమునకు కాసనసభలద్వారా జరిపెడి సహకార పద్ధతులకును తారతమ్యమును ఆయన బాగుగ గుర్తించియుండుననుటకు నెట్టిసందేహము లేదు.

కాని ప్రస్తుతస్థితులనుండి గాంధీగారు గోరినస్థితికి వచ్చుట యెట్లు? కాంగ్రసు కార్యక్రమము సరిగా నెఱవేరుటకు యెక్కోదేశముకల కాంగ్రసునిర్వాహక వర్గముండవలెను. దీనియన శక్యతను గతపండ్రెండు నెలల నిర్వాహకవర్గము హేతుజేసిరి. అసహాయోద్యమమునందలి కాంగ్రసు కార్యక్రమము కాకినాడ తీర్మానముగూడ కాసనసభాబహిష్కరమునే కొరచున్నది. స్వరాజ్యవాదులు తమబాధ్యతలనెరిగి కాంగ్రసు కార్యనిర్వాహకవర్గములనుండి విరమింపవలసియున్నది. కాని యిప్పుటి నూతన పరిస్థితులలోగూడ వారు తాము విరమించినచో కాంగ్రసు స్థాయిసంఘసభ్యులయెడల తమకుగల బాధ్యతను నిర్వహింపజాలకుంటియని దలంచినచో, యీవిషయము అత్యంత కాంగ్రసుచర్యసభవలననే తీర్పు గావలెను. అవశ్యకమహాసభ జరుపుటకు చాల వ్యయప్రయాసకులకు లోబడవలసియున్నది. కాని తప్పనిసరి యగుచో జరుపక తీరదు. (నర్సేంటు)

కీ॥ శే॥ ముఖ్య చౌవరీలు

బర్మావిచారమును దెల్పుట

రంగూను, జూన్ 4:—రంగూనుపౌరులు భారతీయులు బర్మనులు వైవాదేశ్యములు అంగ్లో ఇండియనులందఱు రంగూనుకార్యోద్యమను అధ్యక్షుడు డాక్టరు బాయినుగా అధ్యక్షతను మహాసభజరిపి సర్ అనుతోషముఖ్యుడైన అతోష చౌదరీగారు చనిపోవుటవలన భారత విద్యాభివృద్ధికి సంఘాభివృద్ధికిని గల్గిన నష్టమును దెల్పుచు, వారి వారిమృత్యుములను సాంత్యపరచుచు తీర్మానముల గావించిరి. (ఆ. పే.)

బర్మాకిల్లా కమాండింగు జెనరలు ఆఫీసరు మేజరు కెరలు ఏ. సి. టిట్లరు మెయిమోనుండి సోమవారం సాయంత్రం రంగూను వచ్చిరి.

సార్వభౌముని జన్మదినోత్సవము

బెంగాలు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు నూతనసంవత్సరమున శుభమును గోరుచు తంతివార్త పంపగా మరల సార్వభౌముడు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు కృతజ్ఞతను దెల్పి బెంగా ప్రజలరాజభక్తిని కొనియాడిరి.

సార్వభౌముని జన్మదినగౌరవార్థమై ఉదయకుండలలోని ప్రభుత్వమండరమునందు విందు జరిగెను. విందుకుమారుల 500 ఏ. సి. పాత్రోగాడికిని సర్ కుమారస్వామిశాస్త్రిగారికినైలుహుడ్డుచిహ్నులను గవర్నరుగారు సమర్పించిరి. సార్వభౌముని ఆశీస్సును కోరినవిషయ గవర్నరుగారు జన్మదినగౌరములకు చెన్నపట్టుమునకు సంబంధించి నంతవరకు వైకాంబెల్లింగుడను దంపతుల కేర్లతో గూడ జదివిరి.

మద్రాసు గవర్నరుగారు సార్వభౌమునకు చెన్నరధానిప్రజల ఆశీస్సులను బంపగా అందులకు కృతజ్ఞుడై సార్వభౌముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

మద్రాసు గవర్నరు

గోషేను ప్రభువుగారు సతీమణియు కులై ప్రైవే మిలిటరీ సెక్రటరీలతో నిన్న గురువారము వైకారాయేరును సందర్శింపబోయి మైడో ఎల్క్ట్రీకు స్క్రీము డాముకట్టు ప్రదేశమును పరిశీలించెదరు.

చెన్నపురి శాసనసభ

తిరుచినాపల్లి బై-ఎలెక్షను

తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—ఉదయరపాల్యం తా. కాబోర్డు అధ్యక్షుడు యస్. బాలకృష్ణస్వామి, పుదుకోటరామయ్యములతోజేరిన కే. దొరయరాజు, ఆర్. విశ్వనాథ (ఒడయూరు) టి. యం. నారాయణస్వామిస్వామి, యల్. గారలు చెన్నపురిశాసనసభలో నొకస్థానమునై ఎనుకు అభ్యర్థులుగ నియమింపబడిరి. (ఆ. పే.)

తిరుచినాపల్లిద్వితీయ ఆదిద్రావిడ మహాసభ

తిరుచినాపల్లి, జూన్ 4:—తిరుచినాపల్లి ద్వితీయ ఆదిద్రావిడమహాసభ తిరుచినాపల్లిలో గౌ|| రా|| బి|| ఏ. పాతోర్ విద్యాకాఖాంగమంత్రిఅధ్యక్షతను 17 వ కేడి సవేశమిగును.

లాహారుమ్మనిసిఫలు సంఘము

హిందువు లొకను బహిష్కరింప దీర్మానించుట

లాహారు, జూన్ 4

లాహారుమ్మనిసిఫలుసంఘమునందు 11 హిందుములకు ప్రభుత్వమువారు నియమించెదగని కొన్నాళ్లయ బాగుగా నవంతివ్యాపించియుండెను. హిందూప్రభువువారు నిర్మించిన నూతనవిధానమునకు ఆక్షేపాదెల్పుచు పొవు లీమధ్య జరిగిన ఎన్నికలను బహిష్కరించిరి. ఇప్పుడే గల్లుచేత లాహారుహిందువు లొకబహిరంగసభను నెన్నవారికష్టముల నీడేర్చువరకు మ్యునిసిపాలిటీని బహిష్కరింపవలెనని హిందువులనిశ్చయమును ధ్రువపరచుచు, హిందు ప్రభుత్వమువారు నియమించినయెడల అపవధుల కంగీకరింపదని కోరుచును తీర్మానముల గావించిరి. (ఆ. పే.)

వైకంఠ తాగ్రహము

తియ్య గురూపదేశము

కొచ్చి, జూను 5:—తియ్యలమతగురువన శ్రీనారాయణ గురువు వైకంఠ తాగ్రహమునం దిపుడవలంబించుచున్న మార్గము లు తినకీప్తముగ లేవని చెల్లుచు కటకటాలవలన వానలో నిలుచొనిన శాంతిసైనికులవలన ప్రయోజనము లేదని చెప్పిరి. ఒకరి కొకరికి భేదములు కాళ్ళతము జేయు అన్యాయపు టుత్తరపుల నుల్లంఘించుట ఆయన కీప్తము. శాంతిసైనికులు నిషేధించి రస్తా మీదుగా పోయి ప్రతీకారముజేయకుండ యెట్టి అవమానముల నైనను, చెల్లించినను శాంతముగ భరింపవలెను. ఈ కటకటాలను వారు మించవలెను. నిషేధించిన రస్తాలపై నడచుటయేగాక దేవాలయములన్నిటిని వైకంఠదేవాలయముగూడ ప్రవేశింపవలెను. దేవాలయములలోనికి పోవుటమాత్రము చాలదు. నిషేధింపబడిన తరగతులవారు మాడకట్టి దేవాలయములోనికిపోయి యితరులతోబాటు భోజనములకు కూర్చొనవలెను. ఎప్పటి కప్పుడు తాము జేయుపనులను ప్రభుత్వమువారికి చెల్లుచుండవలెను. అవసరమైనయెడల ప్రాణములపైవ గోలోప సేధముగ నుండవలెను. అస్పృశ్యతను గమనించుట సాధ్యముగాకుండజేయవలెను.

పోలీసు దుర్భాషలు

తిరుమెను ఇవాడవాడ, ఇరుప్పుకొట్టై నిషేధపుటుత్తరపు నుల్లంఘించెదనని అధికారులకు చెప్పినను రాజగోపాలాచారిగారు ఆయన నిషేధించిపోవుటకు వీలులేదనియు చేయవలినపనియున్నదనియు వారింపగా ఆ ఉద్దేశ్యమును వదలకొనిరి. ఉత్తరమువైపు కాపలాయున్న పోలీసులు నిన్నవాలంటిరల నెరుక్కొని దుర్భాషలాడిరి తెలియుచున్నది. (అ|| పై||)

రైలు సమై

ఇంకను అంతరింపలేదు

పోదనూరు, జూను 5 :— యస్. వి. రైలుస్టేషం టు బి. సి. స్కాటుగారు ఈ ఉదయముననే ఉదకమండలము పోయిరి. కార్నెక్టుగారు మిగిలియున్న కెలపు నుపయోగించుకొనుట కంగీకరింపగా ఆయన కోటగిరికి తిరిగిపోయెను. పోదనూరు జంక్షనువద్ద పాకివాండు బొగ్గుపనివారలయెడనానుభూతిజూపుటకై సమ్మెకట్టి పనిలోనికిరామనిజేసిరి. ప్రజాప్రతినిధులు భవిష్యత్కర్తవ్యమునాలోచించుటకై వాగపట్నమునకును పోయిరి.

రైలువంతెన పడిపోవుట

పోదనూరు జిల్లా ట్రాఫిక్ నూపరింఁజేయు యిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నార :— ట్రాఫిక్ ముఖ్యము 348-10-13 మైలువద్ద జి. 22 వంతెన వద్దము లెక్కువగుటవలన కూలిపోయెను. నేటినుండియు రైలు బండ్లు సరాసరినడుచుటకు భంగముగలిగినది. రెండవోజులో బండ్లు సరాసరినడుచువచ్చును. ఒకరైలులోనుంచి యింకొక రైలులో యెక్కిపోవుట కేర్పాటులు జేయబడినవి. (అ|| పై||)

పోర్చుగీష్ వైమానికులు

రంగూనుకు బయలుదేరలేదు

రంగూను, జూను 5:—పోర్చుగీసు వైమానికులు యీ ఉదయము 6.25 గంటలకు రంగూనుకు బయలుదేరిరి మా ఆక్యాలు విలేఖరి తంతివార్త నిచ్చెనుగాని 11 గంటలప్పుడు రంగూనులోని వైమానికపు ఇంజనీరు కెంపుగారి కిట్లు తంతి జేరెను. "పోర్చుగీసు విమానము ఆక్యాలుకు 8.30 గంటలకు గురక్షితముగ జేరెను. యోమాంబొద మేఘములు కట్టుకుగనుండుటవలన విరావది లోయదాటవలెదు. గాలి అనుకూలముగ నున్నయెడల మరల కేపు ప్రయత్నించిచూచెదను." (అ|| పై||)

యస్. వి. రైలు స్టేషన్ చిన్నబలండు

తిరుచినాపల్లి, జూను 5:— యస్. వి. రైలుస్టేషన్ ట్రాఫిక్ నూపరింఁజేయు యిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నాడు:— ఈ రైలుస్టేషన్ మీటరుగజిబండ్లు అన్నియు మరల సరాసరి నడుచుచున్నవి. సామానుబండ్లు నడుచుటకున్న అటంకము లన్నియు తొలగింపబడినవి. (అ|| పై||)

బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ

చివరలో జరిగిన తీర్మానములు

సిరాజిగంజి, జూను 5:—నేడు చివరలో జరిగిన రాష్ట్రీయ మహాసభ సంబంధించిన తీర్మానములు కొన్నింటిని గావించి బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు మహాసభ సమావేశము పూర్తయి యెను. కానన సభ్యులు యెన్నుకొనబడినవాడు మంత్రిలకు జీతమును తిరస్కరించి అభిశంసనము చెల్పుటోక వాని రాజీనామానీయవలెననికొరుచును, ప్రజా విశ్వాసమునకు సాక్షాత్తుడు గాకపోవుటవలన తిట్టును ప్రభువును రాజీనామానీయవలెననిగ కొరుచును తీర్మానముల గావించిరి. బాల్కెలుగోకిని తొలగింపవలసిదిగ కలత్తా కార్పొరేషనును కొరుచు గూడ తీర్మానము గావించబడెను. (అ. పై.)

మోటారు ప్రమాదము

సికిందరాబాదు, జూను 5:—మోటారువాగు సంఘాన ఇంజనీరు నైడు దీని గారు తన క్రొత్తమాక్యుటెలుకారులో రేమాచకు బోవుచు వైలు కట్టును చిక్కిపోయి బాటుచుండగా మర చెడి పోవుట వలన ప్యాసెంజరు బండి వచ్చి డిక్కిరి కాచును ముక్కలు ముక్కలుజేసెను. ఇంజనీరును వారి కుటుంబమును కారులోనుండి తైలుబడుటకు మాత్రము వ్యవధియుండెను. (అ. పై.)

టెలిస్కోపు (దూరదర్శిని యంత్రము)

ఈ యంత్రము క్రొత్తగా మచే జర్మనీనుండి తెప్పించబడినది. దీని సహాయముచే మిక్కిలి చిన్నవస్తువు కెదదిగాని క్రొత్తగాను కనబడును. అటలు, బైయాస్కోపు గుట్ట, అడవి, గ్రహములు, నక్షత్రములు మొదలగువాటిని ఈ యంత్ర సహాయముచే బొగుగాను స్పష్టముగాను చూడవచ్చును. ప్రతియొకరికిని దీని ఉపయోగము తెలియును. గాన దీనిని గురించి ఎక్కువగా తెలుప నవసరములేదు.

ధర 1-8 రూ 2, తపాలఖర్చు 0.6-0.

THE INDIAN STORE, 15, Nilmore Mitter Street, P O CALCUTTA

అతిమూత్రము నరములబలహీనత

మొదలగువ్యాధులకు

ఆశ్చర్యమైన నివారణ

నేను - తిమూత్రవ్యాధికి 919 సం॥ రిమునుడి బాః పడుచున్నాను. నేను అంగు వైశ్యు వద్ద చిత్రి కెసికొ ట్టిగాని యింతే నిరుపయోగమాయెను. నా మాత్రమును పరిశీలన చేసి ఆల్బుమెన్ (క్వేస్టాతుపు) టీపి అధిముగా గలదని వైద్యుడు తెలిపెను. క్రస్తుము చెక్షకట్టము, ఆర్మీనియన్ టిఫిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారు వారిలో 1921 సం॥ రు జూలై నెలలో యొచి చిత్రిని వారు అతిమూత్రవ్యాధిని నిశ్చయముగా భేగు చేయుగలరని నచ్చు నమ్మించిరి. తరువాత నేనువారి వద్ద ఔషధములు పుచ్చుకొంటిని. క్రస్తుము నేను మిక్కిలి పుష్టిగా నున్నాను. 1921 సం॥ కము అక్టోబరునెం 13 వ తేదిన నామూత్రమును మరల పరిశీలన చేయించితిని. క్వేస్టాతుపు, టీపి లేదనియు నా ఆరోగ్యము బాగుగా నున్నదనియు తెలిపెను నేను పండితుల వారి వద్ద చిత్రిలో నున్నప్పుడు నే నేయికతిఃపథ్యము చేయలేదు. వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రజల లాభము నిమిత్తమై నే నీ దీనిని క్రమంబున చున్నాను.

వి. సుబ్బారెడ్డి,

వ్యయసాయదారుడు, పునుపట్టి, నామకల్, నెలంజిల్లా ప్రకటన (సెం 3) 14-11-21

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ

కాలక్షేపము 1924-వ సం॥ జూన్ - 7-వ తేదీ తన
వారం సాయంత్రము 5- ఘంటలకు 'లక్క-శక్తి' జూన్-
7-వ తేదీ ఆదిత్యరంగాయత్రము 5- ఘంటలకు 'శ్రీ'
మ రాజ్యాభిషేకం' అను - 2 తే.పములు తొలిదశమలము
నూర్లు హేబల్ బ్రహ్మశ్రీ- మాలగుంగల- సోమరాజ
భాగవతులవారివలన జరిగించబడును.

పెట్టుబడి	88,54,251-14-1
బ్యాంకు భవనము	1,11,180-15-
నిలువ స్థరకు	48,207-5-
వసూలు కావలసిన బిల్లు	58,168-13-
ఇతరములు	1,77,343-8-1
బ్యాంక రులవద్ద నగదు	4 20,174-10-
	<hr/>
మొ	96,64,327-0-

పెట్టుబడి	రూ॥	88,54,251-14-1
బ్యాంకు భవనము		1,11,180-15-
నిలువ సరకు		48,207-5-
వసూలు కావలసిన బిల్లు		58,168-18-
ఇతరములు		1,77,343-8-1
బ్యాంకరులవద్ద నగదు		4 20,174-10-
	మొ॥	96,64,327-0-

ఈ సందర్భము తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ
సభ్యులయొక్క యీ 10 తేదీలోపు జిల్లా కార్యదా
సమితికి చెరచబడియున్నది. కాబట్టి గుహవాడ ఫిర్యాదును గురి
జాడపట్టణయొద్దనున్న, గుడివాడలో భజనమహాజనులను
నయ్యారని తేదీ తగలని ఘంటసాల జరుపుచున్నది. కా
ఫిర్యాదు, వట్టణములలోని కాంగ్రెసు సభ్యులు యెల్లరు దము
చేయిస్తారు.

ప్రశ్న :- వసు. వాచిపురకు వాచప్రతివాసులు : ౧7ను.
ఇంటిలో ప్లింట్లు వే నామె గదిలోనికే బోయను. ౧౯5౧
వచ్చునకి తనభర్త ముద్దాయి చేక త్రితో పొగుసుచి (కింగుబాని
యం) డేను.

భారతశాసనసభ

శీకమిషనువారి ముఖ్య సూచనలపై ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

ప్రశ్నోత్తరములు

శాసనసభా సభ్యులు

సి. హను 5:— దేశీ ప్రసాద సింహగారు భారత చట్ట నిర్మాణ విభాగమునుండియు, స్టాట్యూట్స్ విభాగమునుండియు, ప్రశ్నింపగా సర్ హెన్రీ మాన్ క్రీపు స్మిత్తు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఈ విషయమున అండ్రు సెక్రటరీ కామ్యూన్స్ యందు గావించిన ప్రకటనలో సింహగారు సూచించిన ఘాటము లేవనియు సింహగారు వారాపత్రికా ప్రకటన వలన మోసపోయినదియు నుడివెను. అండ్రు సెక్రటరీ కామ్యూన్స్ యందు ఈ సందర్భమున నుడివిన వాక్యములను భారత కార్యదర్శి, ప్రభుత్వమువారి కంపెను. వాని నీ క్రింద నొసగుచున్నాను. స్టాట్యూట్స్ విభాగములందు ఇతర విభాగములందుకు మార్పుల నొనర్చునపుడు అట్టమార్పులు శాసనసభలవారిలో చర్చించుట వాంఛనీయముగ దోచినపుడు అట్లు జేయబడును. ఇది నిజమే. ఇకమీద స్టాట్యూట్స్ విభాగములందు మార్పు లొనర్చునపుడు, వానినిగురించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటకు సభవారి కవకాశము నొసగింపబడును. మార్పు లొనర్చబడవని వాదన మొనర్చబడదు.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో భారతీయుల స్వత్వములు

సింహగారు, సంయుక్త రాష్ట్రములలోని భారతీయులకు హక్కులను నిరాకరించుటనుగురించి ప్రశ్నింపగా సెన్ సెక్రటరీ ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, అమెరికా చందరి భారతీయులకష్టములను తొలగించుటకు గాని కాజీయము పూర్తిగ చర్చదీసికొనవలెనని ప్రభుత్వమువారు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. (బి) అమెరికను పౌరస్వత్వములొరకు భారతీయులు దరఖాస్తు పెట్టుకొనగా నొక్క సందర్భమున మాత్రము నిరాకరింపబడినట్లు తెలియజేసెను. క్రొత్తనిర్ణయములను బాధింపబడుచున్న ప్రాంతభారతీయుల అమెరికా నివాసలసంఖ్య చాలయధికము. (సి) (డి) అమెరికను సుప్రీము కోర్టువారు 1928 సం॥ ఏప్రిల్ 19 లేదీన భారతీయులకు పౌరస్వత్వములు నిరాకరించుచు తీర్మానించిరి. 1928 ఏప్రిల్ 21 లేదీన, అమెరికాలో నొక భారతీయులకు అమెరికను పౌరస్వత్వములు నిరాకరింపబడినది ప్రభుత్వమువారికి మొదట తెలిసెను. ఆసంవత్సరమే మార్చి 12 లేదీన నీ విషయమున భారతీయుల హక్కుల రక్షించుటకు ప్రయత్నింపవలెనని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి.

శీకమిషనువారి ముఖ్య సూచనలు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము

ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము సర్. అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు క్రిందటిదినమున తన వాదనను ప్రకారము, శీకమిషను సూచనలలో భారతకార్యదర్శి ముఖ్యమైనవానిగా పరిగణించిన సూచనలగురించి ప్రకటన మొనర్చెను. ఆ ప్రకటనమున దృఢమైన భారతకార్యదర్శి తన శాస్త్రసమ్యక్తాధికారమును చెలాయించుచుండు, భారతశాసనసభవారుగాని, ప్రభుత్వమువారుగాని తమచర్యలచే వారిని బంధింపజాలరని నుడివెను. తరువాత నలెగ్జాండరుగారు, ప్రజామత శాఖలలోను వెంట్రులుసర్వస్వలలోను రిక్రూటుమెంటును గురించి 2, 4 న సూచనల గవనింపవలెనని. ఈ కార్యాలలో రిక్రూటుమెంటు గరించి ఆసమయము వ్యక్తివిషయములందైనను వెంటనే యుత్తరముల నొసగవలసియుండును. 18, 24, 34, 46 పేర లోని, చర్యలపై నలగరంగి కనువును, ఈ విషయములు భారత శాసనసభయందు చర్చింపబడక పూర్వము ఎట్టి యుత్తరములను గావించరాదని భారతశాసనసభవారు తెలివిన కోరికను అంగీరించెదనని మే 20 లేదీన భారతకార్యదర్శి కామ్యూన్స్ సభయందు ప్రకటించెను. రాజకీయశాఖలలో పనిజేయుచున్న పైనికోర్కా లను గురించి గావించిన 28 సూచన వెంటనే చర్చ దీక్షింపవలసియున్నదని భారతకార్యదర్శి యెంచెను. అండ్రు సెక్రటరీ నకు రా వాకల వ్యయమునుగురించిన 31, 32, 33, 34-వలను భారతకార్యదర్శి ఇంకను విచారించుచుండుటచే నా విషయము కార్యదర్శివ్యయము 48, 50 సూచనలు ఇంకను విచారణలోనున్నవి. కుటుంబతక్షణ నునిధి, ప్రస్తుతతక్షణ

ఉక్కు సంరక్షణ బిల్లు

భారతశాసనసభలో అంగీకరింపబడెను

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణ పన్ను త్రోసివేయబడెను

టిన్ను శేకుల రక్షణ పన్నును సభవారంగీకరించిరి

సి. హను 5:— ఈదినమున, భారతశాసనసభలో బారిఫ్రెట్టుచర్చ సందర్భమున, వ్యవసాయపు పనిముట్లపై పన్నును నూటికి 15 నుండి 24 వరకు హెచ్చింపవలెనను ప్రతిపాదన మధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. ప్రతిపాదన కనుకూలముగ 37 గురు ప్రతిపాదనముగ 48 మంది యుపమృతుల నొసగిరి.

ఆర్థికసహాయ మొనర్చుటకు కొత్తకాజు

సి. హను 5:— భారతశాసనసభలో రీడినమున తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు ఇకమీద స్టాట్యూట్స్ కంపెనీలకు గ్రాంటుల నొసగునపుడు గవనింపవలసి విషయముల తెలుపు నొక కొత్తకాజుసభవారికి అందజేయబడెను. ఈకాజు బారిఫ్రెట్టులకు శేర్మదము. మూలసము రూపాయి నాణెములలో నుండవలెననియు, కంపెనీడెరక్టర్లలో నెన్నివంతులు భారతీయులుగ నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుకొనియు నిందు గలను. నిన్నటిదినమున పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిచే నూచింపబడిన సవరణలనుగురించి నితి యుపపాదింపబడును.

మోతీలాలు నెహ్రూగారి సవరణ

పండిత మోతీలాలుగారు 5 వ కాజును 6 వ కాజుగా మార్చవలెననియు, వాల్టర్ కాజుతరువాత నీక్రిందికాజును శేర్మదలెననియు ప్రతిపాదించిరి.

“ 3, 4 స్వేచ్ఛలలో నేమిచెప్పబడియున్నను, ఈకాజు నముగావించుటకు పూర్వము - ఉక్కుపట్టాలను, ఫిష్ బేట్టులను వాగులను - తయారుజేయు చుండనికంపెనీలకు, ఈక్రిందివరకుల సంత్వప్తిపరచిననే తప్ప గ్రాంటు లొసగురాదను. (మరతులు) అట్టికంపెనీగాని, ఫరముగాని, వ్యక్తిగాని, ఆపరిశ్రమయందు భారతీయులకు టెక్నికలుతరగిదు నొసగదమని సభాయుతుడు రాజప్రతినిధిని సంత్వప్తిపరచవలెను. కంపెనీ యగునెడల (ఎ) 1918 సం॥పు ఇండియను కంపెనీల కాసనముక్రింద శేర్మదపబడి రిజిస్టరుజేయబడియుండవలెను.

నిధిని తొలగించుట మొదలగు విషయములగురించి ప్రైమాచన లలో తెలుపబడెను. ఈ విషయములమత్రమే ప్రస్తుతము సభవారి కరిగింపగలను.

దేశీయంగవర్కుడు ప్రైవరములను తెలివిన వెంటనే ఇంకను పూర్తివివరముల తెలుపవలెనని సభయందన్నియైతల నుండియు పశ్నలు కుంభవృష్టిగ గురిసెను.

చమనలాలుగారు:— ఈసభవారు నిజేకను చర్చించువరకు ఎట్టిచర్యయదీసుకొన బడవని మేమెంచవచ్చునా?

సర్. అ. మడ్డిమన్:— అట్లుగాదని శేష స్పష్టముగా తెలిపితిని.

డా. చ. లాలు:— దేశీయంగవర్కుడు అత్యావశ్యకములని తెలివిన విషయములలో దప్ప నితరవిషయములలో నెట్టిచర్యయ దీక్షింపబడవని యెంచవచ్చునా?

సర్. అ. మ:— అట్లేదలంపవలెను.

ఎం. కె. అచార్యగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సర్. శివస్వామి అయ్యరుగారు తప్ప, శీకమిషను నివేదికను చర్చించుట కితరులెవ్వరును కురియొక దినమును గోరలేదని సర్. అలెగ్జాండరుగారు నిరి. ఇతరసభ్యులెవ్వరైన ప్రత్యేక తీర్మానములను సూచించుటకు నోటీసు లొసగునెడల తనభ్యంతరములేదని నుడివెను. అందువైన దివాన్ బహద్దరు రామచంద్రరావుగారి కోరికపై సభ్యుడు, శేపుమధ్యస్థులు 2 గం॥వరకును ప్రతిపాదనలకు నోటీసుల నొసగుట కవకాశము నొసగదనని తెలిపెను.

డా. గౌరు:— సర్. అలెగ్జాండరుగారు నుడివిన సూచనలవలన నెంపియ్యయముగ ను.

దేశీయంగ:— ప్రస్తుత మవిషయమును చెప్పజాలను.

డా. గౌరు:— ముందు భారతశాసనసభవారిని సంప్రదింపవలెనని, కమిషనువారి సూచనలపై నెట్టిచర్యయ దీక్షింపవలన గోరుచు మేము భారతకార్యదర్శికి సందేశమివ్వమి. అందుకు ప్రత్యుత్తరమువచ్చెనా?

సర్. అ. మడ్డిమన్:— తాను కొన్ని విషయములందు చర్చదీసికొనుట కిదివరకే నిర్ణయింపబడినది భారత కార్యదర్శి తెలిపెను. వానిని నే నిదివరకే చదివి వినిపించితిని.

(బి) వాటాలమూలసమును రూపాయి నాణెములలో తెలుపబడియుండవలెను. (సి) సభాయుతుడు రాజప్రతినిధి సామాన్యయుత్తరపునలగాని ప్రత్యేకపు టుత్తరపునలగాని నిర్ణయించునంతముగ భారతీయులు డెరక్టర్లలో నుండవలెను.”

మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రతిపాదన నొనర్చుచు, భారతీయ మూలసమును గురించియు పరిపాలకులలో భారతీయుల సంఖ్యనుగురించియు విచారించుటకుగాని సభవారిచే నెన్నుకొనబడిన ఆడోహాకు సంఘమునియమింపబడునను మరతు సకుప్రభుత్వమువారు రంగీరించినవిషయ ప్రైవరములలోనివిషయములకు దా నంగీరించితివని నుడివెను.

సర్. చా. ఇన్ను

సర్ చార్లస్ ఇన్నుగారు సభ్యులృష్టియు కొంతవరకంగీకరించుటకుగాని మోతీలాలుగారి సవరణను ప్రభుత్వమువారు రంగీరించినదియు, కాని ప్రభుత్వమువారింతకంటె ముందుకు వెళ్లుట కంగీరించుట లేదనియు ఆడోహాకు విచారణసంఘమును గురించి మోతీలాలుగారు తెలిపిరి.

పట్టులగారు

ఈసవరణ, లోపములను పూర్తిగా సవరింపజాలనను కారణముచే పట్టులగారు సవరణ నెదిర్చిరి. ఈసవరణయున్నను, యునైటెడ్ స్టేట్స్ కంపెనీకి ఆర్థికసహాయము నొసగుట కభ్యంతరము లేదని ఉదాహరణపూర్వకముగ పట్టులగారు తెలిపిరి.

పండిత మోతీలాలుగారు, మోతీలాలుగారి ప్రతిపాదనకు సవరణ నుపపాదించెను గాని అధ్యక్షుడు దానిని క్రమవిరూధమైనదిగ పరిగణించి త్రోసివేసెను.

మోతీలాలుగారి సవరణను వోటునకు బెట్టగా నత్యధిక సంఖ్యకులచే నంగీరింపబడెను. ఏడుగు సభ్యులుమాత్రము ప్రతిపాదనముకు తటస్థముగను నుండిరి.

మూడువత్సరములతరువాత తిరిగి విచారణ

మూడువత్సరముల తరువాత, ఫలితముల గురించియు, తీర్మానవలసిన చర్యను గురించియు విచారించుటకు ఒకసంఘమును నియమింపవలెనని నిర్ణయించుచున్న కాజును వదలివేయజలెనని ఎ. ఎన్. దత్తాగారు రుపపాదించిరి. సింహగారు బలపరిచిరి సింహగారు బిల్లునకంతకును ప్రతిపాదనలకులచే ఈకాజునకు వారు చూపిన ప్రాతిపక్ష్యమును గ్రహించుట సులభసాధ్యమేనని సర్. చార్లస్ ఇన్నుగారు నుడివెరి. దత్తుగారి సవరణ వోటునకు బెట్టబడి నిరాకరింపబడెను.

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణపన్ను

వ్యవసాయపు పనిముట్లపై రక్షణపన్నులను తొలగింపవలెనని కెప్టెన్ హిరసింగుగారు రుపపాదించిరి. డి. సి. సింహా, దునీ చండు, దొరస్వామి అయ్యంగార్లు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. సర్. చార్లస్ ఇన్నుగారు, ఈపన్నువలన వ్యవసాయకులపై భార మతిస్వల్పమనియు, ఉక్కుపట్ట రక్షణ మొసగుటవలన, తాతాకంపెనీవరు తయారుజేసిన వస్తువులు చెల్లుటకుగాను, కొన్నియుపపరిశ్రమలపై నగూడ పన్నులువిధించుటవలనమయ్యెననియు నుడివెరి.

కొంత చర్చ జరిగినతరువాత, వ్యవసాయపు పనిముట్లపై పన్నును నూటికి 10 నొప్పుననుండి 25 వరకు హెచ్చింపవలెనను భాగమును తొలగింపవలెనను ప్రతిపాదనపై నశ్యక్తు డు వోటులను దీసికొనగా 48 అనుకూలముగను 37 గురు ప్రతిపాదనముగను సమ్మతుల నొసగుటచే ప్రతిపాదన మంగీరింపబడినట్లు ప్రకటింపబడెను. ఫలితము ప్రకటింపబడినపుడు స్వేచ్ఛావర్తకవాదుల యొక్కయు ఇతరులయొక్క ఉత్సాహస్వములు మిన్నముట్టెను పండిత మోతీలాలుగారును, కొంతమంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులును తిట్టడులుగనుండ్రిరి. శోభిల్లుచర్యయందెదిగెను ప్రభుత్వపరజయము.

అల్పాహారానంతరము

అల్పాహారానంతరము భారతశాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు శిల్పకమిటివారిచే నిరాకరింపబడిన, టిన్నుపేట్టులకు రక్షణమునొసగవలెనను ప్రతిపాదనపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. డాక్టరు గౌరుగారు సవరణ నుపపాదించుచు వెల్లుబడిన మధికముగ గాఢతనము భక్తు కారణముజేలేక శిల్పకమిటివారి ప్రతిపాదనను నిరాకరించినది నుడివెను. టిన్ను

శేఖరపై దిగుమతిపన్నును 10 నుండి 15 వరకు హెచ్చించవలెనని ఈ సవరణ గోరుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి ఎక్స్‌వర్జును మధూర్ గారు ఈవిషయమును విచారించి, పెట్టుబడిధన మధికముగ గావలెనని విషయము నిరాధారమైనదని తేలిపెననియు ఈ శేఖరుల బీదప్రలు చాలమంది యుపయోగించె దరనియు నుడివెను.

విల్లునుగారు సవరణకెదుర్చుచు, టిన్ను శేఖర పరిశ్రమ రక్షణకు, తగిన ఆవశ్యకత లేదని నుడివెను. టిన్ను శేఖరులకు చాలమధ్యమ మొనర్చుచున్నదని తన యభిప్రాయ మనియు, అంతియగాక నీ కంపెనీవారు తయారుజేచాగల 2800 టన్నులలోను అనవసరముగ శేఖరుల 21000 టన్నులను పరపరాశేయుటకు బర్మాటములు కంపెనీలో కంట్రాక్టు జేసికొనిరనియు వారు తయారుజేయు మొత్తములో వెయ్యి టన్నులుమాత్ర మితరకంపెనీల యుపయోగముక కుద్దేశింపబడెననియు ఈకొలది మొత్తమునకుగాను టిన్ను శేఖరులన్నిటిపైనను పన్ను విధించుట అయ్యుక్తమనియు విల్లునుగారనిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యర్

సర్ శివస్వామి అయ్యర్గారు, గౌరవగారి సవరణను బలపరచుచు సభవారు ప్రస్తుతమున ఒక్కటిన్ను శేఖరులకంపెనీని మాత్రమే లెక్కలోనికి దీసికొనరాదనియు, రక్షణయున్న యెడల జేరుగా నితరపరిశ్రమలు గూడ స్థాపింపబడవచ్చుననియు ప్రస్తుతమున్న కంపెనీ ప్రారంభమున నుండుటచేతను మొదటికేగుటచేతను వ్యయమధికముగ నుండవచ్చుననియు అభ్యుదాగారనిరి.

సర్ చా. ఇన్ను

సర్ చారల్య ఇన్నుగారు టిన్ను శేఖరులపై తనకు సానుభూతిగలవనియు, దావ్యదుగ్ధుగా రీసవరణను జేకున్నచో దానే ఇట్టి సవరణను జెప్పేదీవాడ ననియు నుడివెను. ప్రపంచములో నీపరిశ్రమయందు జయప్రదములయివి. అంగ జేతము అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు మాత్రమే. భారత జేతముగూడ జయప్రదముగలదు చాల అవకాశములు గలవు. టిన్ను శేఖరులకంపెనీ 1919 సం॥న మితముగ ఖర్చుపెట్టెనని విల్లునుగారనిరి. అసంతృప్తమున అమితవ్యయలోప మొనర్చిన ఒక్కటిన్ను శేఖరులకంపెనీయేనా? (నవ్వు) కంపెనీవారి పార బాటులవలన గణనీయమైన ప్రజలు భరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుటలేదు. కాని కొలదిగ రక్షణమొసగి ఒక్క ప్రయత్నముతో రెండులాభముల నంపగలిగినయెడల. అట్లు చేయుట లాభములు.

సవరణ అంగీకరింపబడెను

గౌరవగారిసవరణ వోటునకు లెట్టుగా సంగీకరింపబడెను. ఇందువలన టిన్ను శేఖరులపై రక్షణపన్ను ఆమోదింపబడెను.

బర్మాను మినహాయించుట

బర్మా నీటిల్లునుండి మినహాయంపవలెననియు బర్మాప్రజలును ప్రభుత్వమువారునుగూడ కేకగ్రీతముననట్లుగోరుచున్నారనియు స్థాపించుగారు నూచించిరి. బర్మాఇంకా చాలవెనుక బడియున్నది. బర్మా ఆభివృద్ధికి రాదలచుకొని ప్రయత్నముల నొనర్చునెడల, నీరక్షణపన్నులవలన, భారమధికమై వారిప్రయత్నములు బలమగునా. తరువాత స్థాపించుగారు, బర్మాను వేరుజేయవలెనని అప్పుడే యొకయుగ్యమును బయలుదేరెనని జెప్పమండగా నగ్యత్తుడులేచి ఆవిషయములన్నియు నప్రస్తుతములని నిర్ణయించెను.

సర్. బి. బ్లాక్లెట్టు

బ్లాక్లెట్టు గారు, ఫిస్కలుకమిషను యెదుట బర్మావారి జ్వహభుత్రునిది నాన్మ్యుత్రునిది, బర్మాకిరోసు నూనెపరిశ్రమగ్రామము ననుభవించు చున్నవనియు, అట్టిరక్షణలేనిది నూనెపరిశ్రమ నిలువలవలసియు, ఈవిధముగా భారతదేశము బర్మానూనెపరిశ్రమను రక్షించు చున్నదనియు, ప్రెసాక్షియే ఫిస్కలుకమిషనువారియెదుట నుక్కుపరిశ్రమకు రక్షణ మొసగుట ఆవశ్యకమనియు, ఈసందర్భమున రక్షణలో విచక్షణను జూపవలెననియు నుడివెను. ప్రభుత్వమువారు సరిగానీపర్చుతినే అనుసరించిరి. (నవ్వు) అంతియగాక బర్మావారిజ్వహభుత్రు వారి లెక్కల్లప్రకారము దిగుమతిచేయబడిన మొత్తములో నూటికి 11 వంతులు బర్మాదీసుకొనుచున్నదని జరిపిరి. నిజమగులెక్కల జూచినయెడల నూటికి 7 వంతులకంటె బర్మాదీసికొనుటలేదు. అంతియగాక ఈరక్షణపద్ధతివలన బర్మాపై బడుభారము రు 8 లక్ష 9 లక్షలకంటె నధికమండదు.

ప్రెసిదుగారి ప్రతిపాదనను వోటునకు లెట్టుగా నిరాకరింపబడెను.

ఉద్బోధనమును సవరించుయత్నము

ఉద్బోధనమును సవరించుయత్నము చేపనలెజాతేయవలెననిగోరుచు ఉద్బోధనమును సవరింపవలెనని నుపపాదించవలసియుండెను. ఉద్బోధనము గాదు తెను ఇటీవల తాతాగారిలో మాటలాడితిననియు, అప్పుడతడు జుదుపురములోని కార్మిక సంఘము సంగీకరింబడుతును సమాధానసంఘమును నియ

మించుటకును తాను సిద్ధముగ నుండిననియు నుడివెను. (నవ్వు భవములు)

ఇంతలో సర్. అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు రక్షణపన్ను, టిల్లులోని విషయములకంటె ప్రియాంబిలునం దక్కవయండరాదని నుడివెను. అధ్యక్షుడు చమనలాలుగారి సవరణను కృమిమర్చుమైనదిగా తోసివేసెను.

సంపూర్ణ రక్షణ విధానమును గోరుట

సంపూర్ణ రక్షణ పద్ధతియే పరిశుత్తవిధానముగ నుండవలెనుగాని, విచక్షణపద్ధతి పనికొరదని డెలుపుచు దొరస్వామి అయ్యర్ గారు పాదించిరి. సర్. చారల్య ఇన్నుగారు సవరణ కెదుర్చుచు, విచక్షణతోగూడిన రక్షణపద్ధతినిఫిస్కలు కమిషనువారు నూచించిరనియు దానినే పరిశుత్తమువారు సంతృప్తముకొందటనే అంగీకరించిరనియు, అపద్ధతిని టూరిపు టిల్లుకుపసంఘము వారంగీకరించిరనియు నుడివెను.

రక్షణవిధానము అన్ని విషయములందును ఒకే రీతి నుండవలెననియు విచక్షణతో గూడిన రక్షణవిధానమున తనకు విశ్వాసము లేదనియు, అది రక్షణపద్ధతియే గాదనియు సీ. ఎస్. రంగయ్యగారు నుడివెరి.

సర్. బాసిలు బ్లాక్లెట్టుగారు స్వల్పసవరణలలో చిన్న టిల్లులపాటలలోనికి దింపరాదనియు టిల్లునం దొకవిధానము నిర్ణయింపబడెననియు దానినే సభవారు రంగీకరించిరనియు నుడివెను. సవరణను నిరాకరింపబడెను.

చిన్నపిల్లలవి దములా?

సీ. ఎస్. రంగయ్యగారు మరియొక సవరణ నుపపాదించుచు, జేనుకటిసవరణపై చర్యను చిన్నపిల్లల వివాదములని ఆర్థిక సభ్యుడు నుడువుట నాజేపించెను. పరిశుత్తమువారు బ్రిటిషుదేశీయ లాభములను సామాన్య లాభములను భారతదేశీయ లాభముల నధికముగ పరిగణింపవలెనని గోరుచున్నది. భారతదేశీయ వనితవరకవలంబింపబడుచున్న ఆర్థికవిధానము బ్రిటిషు దేశీయ లాభమున కుద్దేశింపబడినదని నుడివెను.

అధ్యక్షుడంతట ప్రాతవిషయములను వదిలి ప్రస్తుతవిషయములమాటలాడవలయునని రంగయ్యగారిని హెచ్చరించెను. రంగయ్యగారు రక్షణకు జవాబిచ్చుచు ప్రాతవిషయముల ప్రస్తుతవిషయముల ఆధారపడియుండుననియు రెంటిని వేరుచేయుట శక్యమనియు నుడివెను.

అయ్యర్ గారి కింకనుతనవాదనను విపులమొనర్చుచుండెను. సర్. చారల్య ఇన్నుగారు రక్షణపన్ను బ్రిటిషులాభములకొరకు భారతలాభముల త్యాగమొనర్చిన విషయమిచ్చిలునంజేయుచు లేదనియు, ఈసవరణ రాజకీయభిప్రాయములను డెలుపు మ్యానిఫెస్టోవలెనుండెనుగాని, ఒకటిల్లునకు సయ్యక్తముగ ఉపాధ్యాయుగ లేదనియు నుడివెను.

అయ్యర్ గారు తరువాత మాటలాడుచు తనసవరణలో టిల్లునకు విశదమైనదేదీయు లేదనియు పరిశుత్తవిధానముసంధిగముగ నుండవలెనట్లుకే అది యుద్దేశింపబడెననియు, నుడివెను. అధ్యక్షుడి సవరణను క్రమవిరుద్ధమైనదిగ ప్రకటించెను. తరువాత ఇట్టిసవరణలు శేకుండగనే అంగీకరింపబడెను.

టిల్లు అంగీకరింపబడుట

సర్. చారల్య ఇన్నుగారు, సవరింపబడినటిటిల్లును సభవారు రంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఇది చాలమంది కాసమనియు, రక్షణవిధానమునుగురించి తనకెట్టి సంశయములు లేవనియు, ఈవిధానము చాల విశేషముకమైన వనియు ఎప్పుడైన నేదేని పరిశ్రమ రక్షింపబడవలసియున్నదెడల, సభవారిట్లు సందర్భమున వెంట జాగ్రత్తను కన్నవచికో అట్టి జాగ్రత్తనే గవ్వరచెదరని ఆశించుమంటిననియు నుడివెను.

సర్ శివస్వామి అయ్యర్

ఈ టిల్లును నడపు సమయమున సర్ చారల్య ఇన్నుగారు గవ్వరచినకేక్తి సామర్థ్యములను, సమాధానస్వభావమును శివస్వామి అయ్యర్ గారు ప్రశంసించిరి. ఇట్టిభావము; బ్రిటిషు వరిపాలనాచరిత్రయందును బ్రిటిషుఇండియాఆర్థికచరిత్రయందు క్రొత్త ఆధారమును నూచించుచున్నదని నుడివెను. సభయందు ప్రారంభము న గాన్పించిన, కక్షలు పోయి, అంబరకలసి పరక స్పృహ న్యభావముతో పనిజేయు మధ్యస్థితి చేకూరెను. ఈసభవారిచే సంగీకరింపబడిన టిల్లును నేటుకొన్నింటి వారు ఎట్టి ప్రాతికూల్యమును లేకుండగ అంగీకరించెదరని వచ్చెను.

మాళవ్యాగారు

అధ్యక్షునితోందరపాటు

మాళవ్యాగారు, శివస్వామి అయ్యర్ గారు రలిపిన అభిప్రాయముల బలపరచుచు ఈ టిల్లుపై చర్య ప్రారంభించినప్పటి నుండియు తాను దెచ్చిన ప్రశ్నలను అందు ముఖ్యముగా విచ

కియ మూలభవమును బహిష్కరించుటకు దెచ్చిన ప్రతిపాదనను గురించి నుడివెను. అధ్యక్షుడు ఇంతలో నడ్డము వచ్చి చెనుకటి విషయముల నన్నిటిని తిరిగి వివరింపరాదని ఆధ్యంతరము చెనినెను. అంతట మాళవ్యాగారు, తాను శివస్వరూపినిన జేదో చిత్పితరవలెననియు, అట్లు శివస్వరూపి తనకుహక్కు గలవనియు, అదిక్రమభంగము కాదనియు పట్టుపట్టెను యను పరిస్థితిమున్న రీతిని టిల్లును బలపరుపజాలననియు, ఇకముందెప్పుడైనను తాను నూచించిన రీతిని టిల్లును మార్చవలెననియు తో టిల్లు నామోదింబు కంగీకరించుమంటి ననియు నుడివెను.

తాతాకంపెనీవారు, జుదుపురము కార్మికులసంఘము సంగీకరించినందులకు జోషిగారు కృతజ్ఞులను దెలిపిరి. ఈ టిల్లు మన, అంబర ప్రయోజనములును రక్షించుటకే ఒక్కకార్మికుల ప్రయోజనములోమాత్రము నిరాదరింపబడినందులకు విచారమును దెలిపెను. తానీ టిల్లు నామోదింపకపోయినను ముందెప్పుడైన నది ప్రజలకు లాభకారి యగునని అశించుమంటినెను.

తరువాత టిల్లు సభవారిచే సంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. రేపు తిరిగి సమావేశమగును.

రేకటి కార్యక్రమము

స్టేటుకొన్నింటి వారిచే నామోదింపబడిన రెండుటిల్లులు రేపు చర్చింపబడును. గల్గునెడ దిగుమతిపన్నును తొలగింపవలెనను తీర్మానముగూడ చర్చింపబడును.

లీకమిషను నివేదికము

లీకమిషను నివేదికపై తీర్మానములు. ఇదివరకు ప్రకటింపబడినటుల శనివారమునకాక- సోమవారమున చర్చింపబడునని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు ప్రకటించిరి.

జాతీయపత్రికము లీకమిషను నివేదిక

జిమ్మా, జూను రి:— లీకమిషను నివేదికపై చర్చ ముగియువరకు సభ్యులు పురమును వదిలి వెళ్లరాదని జాతీయపత్రిక నాయకులు తమపత్రికను కుత్తెత్తుట నంపిరి. రేపటి దినమున నీపత్రికమువారు సమావేశమై లీకమిషను నివేదిక సందర్భమున నవలంబింపదగు వైఖరిని గురించి చర్చించెదరు. (అ॥ రే॥)

రంప ఫిక్సూరీ

గంటందొరభార్య, కూతురు పట్టుబడుట

గంటందొరను పట్టుకొనుటకు తీవ్రప్రయత్నములు ఉదకమండలము రి జూను:— ఏజన్సీయందు ఫిక్సూరీ దార్లనణచుటకు గావించబడుచున్న ప్రయత్నముల ఫలితముల గురించి స్పెషలుకమిషనర గురు యాభయ ఫర్జు గారి నుండి ఒక నివేదిక ప్రభుత్వము వారికి జేరెను. అండ్రింగిండివిషయములు గలవు.

మేరెల రి లేదిన రావల్లవద్ద ఫిక్సూరీదార్లకును పరిశుత్తపాలకులకును పోరాటము జరిగినతరువాత నింతవరకు జరిగిన పోరాటములందు 87 గురు ఫిక్సూరీదార్లు పట్టుకొనబడుటయో చంపబడుటయో జరిగెను. పట్టుకొనబడిన ఫిక్సూరీదార్లను విచారించుగా రావల్లు పోరాటానంతరము ఫిక్సూరీ దార్లలో నొక పెద్ద భాగము యందు పాదలుగారి నాయకత్వముక్రింద ఫిక్సూరీదార్లనుండి వేరుపడి పర్యవసంక్రితవనే నిశ్చయించెదననియు, మిగిలినవారు గంగరాజ్ వడ్డోలు ఆను ప్రదేశమున తిరిగి కలుసుకొనుటకు గాను వేర్వేరు ముఖములుగా పంపిణీయబడినందు జెరెను.

గంగరాజ్ వడ్డోలునందు గంటందొరముగ్గ ఫిక్సూరీదార్ల యుండిరి. అన్నాము పై ఫిక్సూరీదార్లల వంతులందు గంగరాజ్ వడ్డోలు సందును కిలంకోటయందును గంటందొరముపట్టుకొనుటకుగా నుండుండిరి. ఆస్థానము పై ఫిక్సూరీదార్లల వంతులందు గంటందొరము పట్టుకొనుటకు తీవ్రమైన ప్రయత్నము లొనర్చబడుచుండెను. 28.28 లేదీలకు మధ్య 14 గురు ఫిక్సూరీదార్లు పట్టుకొనబడిరి. ముగ్గురు చంపబడిరి. (అ॥ రే॥)

సింహాళమునకు తిరిగివార్త విశంబవము:— ఇండియా సింహాళముల మధ్య ఒక కేబిల్ గ్రాము పనిజేయకుండుటచే తిరిగివార్తలు వేళకు చేర వని తిరిగివార్తాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం. జూన్ నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

ప్రాచీన శాసన పరిశోధనము

1912-23 సంవత్సరపు ప్రాచీన శాసన పరిశోధన పురిపోర్టునందు, పరిశీలించదగిన యాశములు పెక్కులుగలవు. ఇతర ప్రాంతములతో బాటు ఆంధ్ర దేశమునందుగూడ క్రొత్త శాసనములు దొరకెను. ఉత్కళి ప్రాంతమున కిళింగ నృపు డగు భారవేలు నకు సంబంధించిన ప్రాకృత శాసనము పరిశీలన బడెను. ఈ నృపాలుడు క్రీస్తుకు బూర్వము 160 సంవత్సరమున రాజ్యము చేసెయ్యడను. ఆ కాలము నకు చెందిన శాసనములు మరి కొన్ని గూడ గలవు. మహాబలి పురము నందులి వరాహాగ్రహ దేవాలయమునందు కలవులకు సంబంధించిన శాసనము లయిదు కను గొనబడెను ఒక శాసనమునందు మామూలుగా నెల్లూ పటించడి యొక్కోకము వ్రాయబడియుండెను. "మత్స్యైః కూర్మైః రావాశ్చ నారసింహశ్చ వామనః | రామో రామశ్చ రామశ్చ బుద్ధః కల్కిచ తే దశః | మరియొకచోట నీ క్రిందిక్లోకము వ్రాయబడెను. "ధీశ్రేష్ఠా ధీశ్రేష్ఠాం పునరపిధిగిగిస్తు దిశ్రేష్ఠాం; యేమాన్వనశతిహృదయే కుపధగిత్రి విమోక్షకౌరు ద్రిః | ఈ శాసనములకు బూర్వపు గ్రంథములలో నీక్లోకము లెక్కడను కనపించుట దివి దివో దేవులచున్నది. ఇంక నుగూర్చి పరిశీలించుట లాభకరము.

కీర్తిశేషులగు కొమరాజు వెంకటలక్ష్మణరావు పంతులుగారి కొర్రపైపై, ఒంగోలు నెల్లూరు శాసనములు కొన్ని తీరిగి వ్రాయించబడెను. అయ్యవి కొంతవరకు పాశయిపోయినవి. ఒక శాసనము 9 శతాబ్దమునకు చెందినదనియు, ఆ కాలపు తెలుగునడక ములలో వ్రాయబడె ననియు, యూహింపబడుచున్నది. ఇది నిజ మగునని సత్యప్రాచీన కాలమున గూడ తెలుగుకవిశ్వము వర్ధిల్లెనని కనుగొనవచ్చును. తూర్పు చాళుక్యరాజగు గుణగవిజయాదిత్యుని కాలమున కీవి సంబంధించెనని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇతని ప్రసిద్ధ సేనాని యగు పాండరంగడు, సామంత రాజులతోగలసి వేంగినాడును జయించెనని తెలియుచున్నది. అప్పటికి వేంగినాడు ఖోయరాజుల కునికి పట్టయి యుండెను. పాండరంగడు గుంటూరుజిల్లాలోని కలేవరమును జయించి నెల్లూరుజిల్లాలో కందుకూరు జెరెనెను. ఆ కాలమున బెజవాడ ప్రసిద్ధపట్టణముగ నుండెననియు, చాళుక్యరాజుల కిది రాజధానిపట్టణమై యుండె ననియు, సూచించబడెను. మరియొక శాసనమునందు కొంతభాగము వచనము నందును, కొంతభాగము పద్యములలోను వ్రాయబడెనని తెలియుచున్నది. ఇదిగూడ విజయాదిత్యుని పరిపాలనమును సూచించుచున్నది.

ఈ ప్రాచీన శాసనములు "ఎఫ్. గ్రాఫ్. కె. ఇండి కా"లో పూర్తిగ ప్రచురింపబడునని తెలియుటచే, అందుకు సంబంధించిన విషయములను పరిశోధకులు బైటికొచ్చుట ధర్మము. తెలుగుకవిశ్వము నన్నయ ఛట్టతో ప్రారంభమయ్యెనో లేక అంతకుపూర్వ ముదియో యొకరితని వర్ధిల్లెనో యను ప్రశ్నను పరిష్కరించుటకు వీలుగలుగును. మదనపల్లితాలూకాలో వైదుంబులకు సంబంధించిన పురాతన

శాసనములు కొన్ని దొరకెను. ప్రాచీన తెలుగులిపిలో నివి వ్రాయబడుటచే, వైదుంబులు తెలుగువంశమునకు జేరినవారని స్థిరపడుచున్నది. వైదుంబు మహారాజగు గండ్రినేత్రుడు రేనాడును పాలించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇతడు కన్నడనృపుని జయించినట్లు శాసనమునుబట్టి యూహింపవచ్చును. ఇతడు గొప్పవీరుడు. ఈవంశమునకు చెందిన నుమజ త్రినేత్రయను నృపునిపేరును, సేనాని యగు గాంధారముత్రాజుపేరును ఉదహరింపబడెను. రేనాడు, మొదట చోళులపరిపాలనముక్రింద నుండె ననియు, పిమ్మట వైదుంబులహస్తగత మయ్యెననియు, యూహించుట కవకాశముగలదు. చిర్బులియను నామాంతరముగల చిప్పిలిగ్రామము, రేనాడు దేశమునకు రాజధాని పట్టణముగ నున్నట్లు శాసనములు దెలుపుచున్నవి.

కర్నూలుజిల్లాలో లభించిన యొక శాసనము ప్రథమ త్రైలోక్యముల సోమేశ్వరుని కాలము నాటిది. ఇతనిరాణి శ్రీశైలమును దర్శించినట్లు శాసనమునందు గలదు. భైరవ, సారంగేశ్వర, ఇంద్రేశ్వర దేవాలయములలోని నృత్యములకు దానముల జేసినట్లు తెలియుచున్నది. భార్యాదజ్జిల్లాలో దొరకినదికార్డులో, యీరాణినామ ముదహరింపబడెను. దికార్డు 1053 సంవత్సరమునకు సంబంధించి యుండెను. బళ్లారిజిల్లాలో సిరుగుప్పయొద్ద దొరకిన శాసనమున ఆరవవిక్రమాదిత్యుడనుచిరుగుగల త్రిభావనమల్లునిరాణిపేరుదహరింపబడెను. ఈమెనామము కేతాళిదేవి. ఈమె చాల విద్యావంతురాలనియు, సంగీతమునందు కడునిపుణురాలనియు, అనేకభాషలలో ప్రవీణురాలనియు తెలియుచున్నది. అందు కనియే ఈమెను "ఆభినవసరస్వతి"యని పిలుచుచుండిరి. ఈమె మూడుగ్రామములను పరిపాలించుచుండెను. శిశువుయందలి స్వయంభువు కేతాళేశ్వరదేవాలయపు పూజ కీమ వర్పాటుచేసెను. ఇట్టి యుత్తమస్త్రీలగవిన ఆంధ్రదేశమును సామాన్యముని ఎంచువీలు లేదు. ప్రాచీనచారిత్రమును తరచి చూచినకొలదియు, ప్రాచీనాంధ్రుల యశాస్థిత్వము తిప్పక వెలువడకమానదు.

చోళరాజులకు సంబంధించిన రికార్డు లనేకములు, అరవజిల్లాలో లభించెను. ప్రథమ రాజరాజమొదలు, మూడవ రాజరాజవరకు గలచరిత్ర నివి దెలుపగలవు. మొదటి పరాంతకుని శాసనమునందు అతనిరాణి శయ్యాభువనసుందరీమణియారు నామము కేర్పొనబడెను. ఇంతకుపూర్వము ఇతనికి మరియొకపురు రాణులున్నట్లు తెలిసెను. ఈమె మూడవరాణి గావచ్చును. మరియొక శాసనము బట్టి పరాంతక రాజకాలములో గ్రామవ్యవహారముల జూచుటకు వేర్వేరుకమిటీ లేర్పడినట్లు తెలియగలదు. రాజరాజుకు సంబంధించిన శాసనమునందు నృపుడు తులాభారముడూగెనని సూచించబడెను. పన్నులను చెల్లించనివారికి అస్తిని ఆ కాలమునం దేమి చేసిరో, యొక శాసనమునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. పన్నులను చెల్లించకుండ పారిపోయినవారి అస్తిని అమ్మివైచి, ఆధనమును దేవాలయపు ఖజానాకు జేర్చుచుండిరి. దేవాలయపరిపాలనమునకు, ప్రత్యేక సంఘముకట్టి గలదు. అందలిసభ్యులను ప్రతిసంవత్సరమును నియమించుచుండిరి. దేవాలయభూముల పంటలను సరిచూచి ఉత్పవాదులను జరుపుట వీరి కర్తవ్యము.

విక్రమచోళుని కాలమున ఒక గ్రామ సంఘమునందు 750 మంది సభ్యులుండెదట. దేవాలయసేవ జేయుటకు, నేతగాండు కొందరు దెప్పింపబడిరి. వీరు ఎట్టిపన్నులను చెల్లించనక్కరలేదు. ఉత్పవసమయములందు వీరు వస్త్రములను

సమకూర్చవలసియుండెను. సంస్కృతశ్లోకమున నొక దానియందు, నేతగాండు రాజులకు, దేవతలకు, ప్రజలకు వస్త్రములను సమకూర్చవలయునని కలదు. వైశ్యస్త్రీకిని శూద్రపురుషునికిని పుట్టిన యొక కులమువా రీపనులను నిర్వర్తించవలెనని కలదట. ఈకులముపేరు "ఆయోగవ" అని దెలుపబడెను; గాని, యీవిషయమై ఎక్కుడుపరిశోధన గావించిన గాని నిజసందర్భములు బోధపడవు. ఎక్కుడు రాబడిగల దేవాలయములు తక్కువరాబడి గల దేవాలయములకు తోడ్పడుచుండిన నిదర్శనములు గనుపించును. కాసునాణెములకును బంగారునాణెములకును గలసంబంధము వివరింపబడెను. కాసుల లెక్కతో భూమిని గొని బంగారునాణెము లిచ్చి వేయబడెను. పాండ్యరాజుల కాలములో, నొక శాసనమునందు పోరంబోకుభూములను అడవులను ప్రజలదరఖాస్తులపై నెటులనిచ్చినదియు వివరింపబడెను.

చోళపాండ్యరాజుల కాలములో, మతములు చాల ప్రాబల్యము వహించెను. పదియవ శతాబ్దమునాటినుండియు, దేవాలయములకు మతములను చేర్చెడి యాచారము వ్యాపించెను. రానురాను ఈమతములే దేవాలయవ్యవహారములను నడిపించసాగెను. వెలుపలనుండి వచ్చినయాత్రికులు మతములో బసచేయుచుండిరి. మతములు బోధనాలయములుగను, శిక్షణాలయములుగను, పాటుబడుచు మిగులనుపయోగకరముగనుండెను. వివిధ శాస్త్రములను నేర్పుటకు గురువులను నియమించుచుండిరి. శాస్త్రోపాధ్యాయులను, పన్యాసులను, బోషించునిమి త్రమై మతములకు దానమొసగబడినట్లు, నొక శాసనమునందు గలదు. ఋక్, యజుస్, సామ, అధర్వ వేదములను చదువుటకును, శాస్త్రములను నేర్పుటకును, పురాణములను పఠించుటకును వీలుగనుటకు, మతములకు దాన మొసగబడెను. మతములు కేవలము బసల నేర్పరచి, యాత్రికులకు భోజన మిడుటకే కాక, వారికి విద్యాదాన మొసగుటకును నైతిక ఆధ్యాత్మిక శిక్షను గలపుటకును బనికొచ్చెను. అప్పటి మతములకును, ఇప్పటి మతములకును ఎంత తారతమ్యము గలదో యూహింపవచ్చును. ఇప్పటి మతములు తమధర్మమును మరచుటయే గాక, కలహములకు కాటుకువృద్ధ మిగుల శోచనీయము.

మరియొక సంగతిని గమనింపవచ్చును. ఒక గ్రామమునందు ప్రజలు పంటలు లేక శిస్తులను చెల్లించజాలకపోయిరి. వారీయవలసినపన్నులను, ఆరాష్ట్రమువారందరును చేరి భరించిన సదర్శనములు గలవు. ఇది ఎంత ప్రశంసార్హ మో గమనింపవచ్చును. ప్రాచీన కాలమున సంఘిభావమును త్యాగభావమును ఎంతబలముగ నుండెనో యూహింపవచ్చును. విజయనగరరాజులకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని ప్రోగుచేయబడెను. 1289 సంవత్సరమునకు చెంది బుక్కరాయునికి సంబంధించిన శాసనముగనుపించెను. దీనియందు మొదటి బుక్కరాజుకు మారుడగు కంపనాయకుడు మధుర రాజ్యము నుండి మహమ్మదీయులను పారద్రోలి విజయనగరరాజ్యమును తమిళదేశమునగూడ విస్తరింపజేసినట్లు గనుపించును. హరిహరరాయల కుమారుల కాలములో, చేతిపనులకు విశేష ప్రోత్సాహ మొసగినట్లును, నేతగాండుకు పన్నులను దొలగించినట్లును తెలియును. సామవస్త్రపునకు సంబంధించిన శాసనములు రెండును శాఖట్లతాలూకాలో దొరకుట చూడ అప్రాంతమును సామవస్త్రపులు పరిపాలించిరిని యూహింపవచ్చును.

విజయనగర రాజుల కాలములో శంకభూపతి భార్య గంగాదేవి "పీఠకంపరాయ చరిత్రము"ను రచించినది ఇదివరకు తెలియదు. తిరుమలమ్మ అను నామె మరయొక గ్రంథమును రచించెను. వరదాం బికావణియమును రచించిన తిరుమలాంబయే యీమె గావచ్చునని యూహించుచున్నాము. మోహనాంగియనునామె "మరీచీపరిణయ" మును రచించెను. ఈ కాలములో గ్రామసభలుములకు విశేషాధికార ముండెననియు, ప్రజలకును ప్రభుత్వ మునకును ఇవి మధ్యవర్తులుగ బనిచేయుచుండె ననియు, మధ్యయుగమునందు ప్రజాపరిపాలనమును పెంచి పోషించె ననియు, నివేదిక యూహించు చున్నది. ఇందుకు ఆంధ్రులెంతయు గర్వపడక మానరు. ఇట్టి మహనీయులసంతతి వారు నేడు భ్యవరపాలనమును కొనసాగించజాలరనుట అసభ్యము గాదా? మధ్యమతస్సిద్ధాంతప్రవీణు డగు వ్యాసశీర్షులవారు విజయనగరమునందు కృష్ణదేవ రాయలచే విశేషసన్మానము బడసియుండెను. వ్యాసశీర్షులవారు హంపియందు విత్తలదేవుని ప్రతిష్ఠించినట్లు, యొక శాసనము దెలుపుచున్నది. డెరువులను, కాలువలను త్రవ్వించి, ప్రజలకు రాజులు మహాపాతా మొనర్చినదివరకును చాల గలవు. ఇంగ్లీషునుపద్యమి మిగులనభివృద్ధి జెందెను. జలాశయ ములమరమ్మత్తుకు ప్రజలు దోడ్పడుచుండిరి. కడప జిల్లాలో పడదలురాకుండ నాటంకపరుచుటకు ప్రజలు అనకట్టల గట్టించిరి. తటాకపరిశ్రమసంఘ ములు చెరువులను మంచినీటిలో నుంచుచుండెను. ఈసంఘములందు సభ్యులు ప్రతి సంవత్సరమునను నియమింపబడుచుండిరి.

కాంచీనగరము చాలకాలము పాదనగరము గను, పిమ్మట జెననగరముగను పరిణమించి, దెలియుచున్నది. ప్రాచీన శాసనములను పరిశోధించినకొలదియు, అనేక నూతనసౌఖ్యములు బయల్పడగలవు. ఇక్కార్యమును కేవలము ప్రభుత్వ ము వారికి మాత్రము పడలిపెట్టక, ప్రజలందుకై విశేష శ్రద్ధ వహింపవలెను. తేనియెడల అయూర్వములగు విషయములు అడగున బడిపోక మానవు. ప్రాచీనాంధ్రుల చారిత్రమును వివరించుటకు కొలదిప్రయత్నము లిదివరకు జరిగినను, అయ్యవి ఏమాత్రము చాలవని దెలుపనక్కరలేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆంధ్రసాహిత్యసభ లీకార్యము చేపట్టుకున్న, నవి వట్టియార్జునములక్రింద పరిణమించును. ఇందు కొరకు ధనము కావలయును. శ్రద్ధాశుభ్రు లగు భాషాభిమానులును, ప్రాచీన చారిత్రపరిశోధకులును కావలయును. భావికాలమున దాంధ్రదేశమున సత్వరాభివృద్ధి చేకూరుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ కోరెదము.

సర్ శంకరన్ నాయుడుగారోడిపోయిరి

ఇంగ్లండులో భారతీయులకును బ్రిటిషువారి కిని మధ్య జరిగెడిదావాలలో, భారతీయులు గలుచుట దుస్సరిము. బ్రిటిషుజ్యూరులును న్యాయాధికారులును, రాజకీయాభిప్రాయకాలచేత నేని, వర్ణభేదములచేత నేమి ప్రేరేపితు లగుట సహజమయినది. లోకమాన్య తిలకుమహాశయుడు సర్ వెలంటయును ఫిరాయిగారిపై మాననప్రమునకు దావాతేగ, తిలకుగారోడిపోయిరి. ఇప్పుడు సర్ శంకరన్ నాయుడుగారిపై ఓడ్యయరుగారు నప్రమునకు దావాతేగ, ఓడ్యయరుగారికి బ్రిటిషుకోర్టు నప్రము నిప్పించెను. ఒడ్డిగారు మొదటినుండియు దురభిమానమును జూపుచునేయుండిరి. జ్యూరీసభ్యులను పోపురించుచు, ఒడ్డిగారు కేసులో నెట్టితప్పు నీయవల

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

6-6-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివరకు
చందాలు
35117-10-7

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
వంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
ఇదివరకు
15527-9-5

పూజానిధికి సమ్మతించుచు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

యనో దాదాపుగ సూచించిరి. ఇట్టియన్యాయము లా, జన్మిసులకు చేరెన్నికగన్న బ్రిటిషుకోర్టులలో జరుగునని యనకొనియుండలేదు. పంజాబులో జరిగిన ఘోరకృత్యములకు ఓడ్యయరుగారి కెట్టిబాధ్యతయు లేదనియు, పంజాబులధికారుల సౌభావము గూర్చిగాని, నిష్కృతులవర్తనము గూర్చిగాని ఎట్టి యనుమాన ముండజాలదనియు, డయరుసేనాని దుష్కృత్యముల గావించె ననుట భావ్యము గాదని యు, ఇతడు సదుద్దేశ్యముతోనే కొంచెము పొరబడియుండవచ్చుననియు, డయరుసేనానిని కనిలో నుండి తొలగించుట మిగులకఠినమనియు, న్యాయాధిపతి సూచించెను. బ్రిటిషున్యాయస్థానమునందు డయరు ఓడ్యయరు గార్లు ఇరువురును నిర్దోషులని తేలినది. వారిచర్యలను నిరసించిన శంకరన్ నాయుడుగారికి మంచి గుణపాఠము నేర్పబడెను. అసహాయాద్యనువ్యాపకమును గాంధీమహాత్మని ప్రచారమును నిరోధించుటకై తమగ్రంథమును రచించితిమనియు, ఇండియాప్రభుత్వము వాని తమ నిండుకు ప్రోద్బలపరచినదియు, ప్రభుత్వద్యోగులు తమకు విశేషముగ సహాయపడిరినియు, శంకరనాయుడుగారు తమ సాక్ష్యమునందు బలికిరి. పాపము, వెక్కిరించబోయి వెల్లకిలబడినట్లు, శంకరన్ నాయుడుగారే తుదకిటుల నప్రముల పాలయిరి. రాజభక్తి యీ తీరున బహుశరంపబడెను. ఇండియాప్రభుత్వసభ్యులుగను, ఇండియామంత్రిసభలో సభ్యులుగను బసచేసి, ప్రభుత్వాభిమానమునకు పాత్రులయిన శంకరనాయుడుగారి సిద్ధియే యిటులుండ, తక్కువ వలుకుబడిగలవారలకు న్యాయము గలుగుట దుర్లభముగాదా? తుదకు హంటరు కమిటీ రిపోర్టు సూచనలయినను, న్యాయాధిపతికి రుచింపక పోయెను. గాంధీమహాత్మని తూలనాడుట శీఘ్రకర్మము గట్టుకొనినను, శంకరన్ నాయుడుగారు బ్రిటిషుకోర్టువారిదయను సంపాదించలేకపోయిరి. ఉభయభిప్రాయులయిరి. శంకరనాయుడుగారు భారతీయులసానుభూతి కెంతయు బాతులు.

సుబ్బారావుగారియదంతము
ప్రభుత్వపుకొలుపునుండి దొలగింపబడిన వెజవాడ తెలిగొళ్ల ఉద్యోగి సుబ్బారావుగారినిగూర్చి, హైదరాబాద్ శాసనసభలో ప్రశ్నయడుగబడెను. కర్షకులనుధరించుటయు, అసహాయవాదప్రతికలను తప్పించుటయు, ప్రత్యేకముగజూచినచో నేరములుగావని, ప్రభుత్వసభ్యుడు బయలుపెప్పెను. అటులయిన వీనిని కలిపిజూచినమాత్రము నేరము లగునా? వీరివాడ మెంతనిస్సారమయినదో చెప్పవలయునా? సుబ్బారావుగారిని డిస్మిస్ చేయువిషయమై, ప్రభుత్వము వారొకవిధముగ నభిప్రాయపడిరట. శాసనసభ్యులు వేరువిధమున నభిప్రాయపడవచ్చునని, ప్రభుత్వ

సభ్యుడు దెలుపుట చూడ, తమవాదమున కెట్టి యాధారము లేదని అతడు గ్రహించియుండును. పోస్టులకాఫిలో మరయొకరి నీరీతిని డిస్మిస్ చేసిన నిదర్శనము గానరాదని, సర్. ఇ. యస్. మిత్రా గారు దెలిపిరి. అధికారులవికరీతచర్యలకు వాద్దు గనపించుటలేదు ఇండియాప్రభుత్వమువారయినను, క్రిందియద్యోగుల నిరంకుశచర్యలను నిరోధించుటకు బూనుకొనకున్నారట. లా, ఆర్డరులను రక్షించుట కిదియే మార్గ మగుట, ఎంతవంతయో యూహింపవచ్చును.

గాంధీ పూజానిధి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు
31-5-1924 తేదీ వాటికి యాజిల్లాలో రాబడిన గాంధీపూజానిధి వాగ్దానముల వసూళ్లు జాబితా.

గ్రామమునెరు	వాగ్దానము	వసూలు
గుడివాడ	1295 0 0	984 0 0
ముడుకేపల్లి	80 0 0	45 0 0
పెద్దయ్యల	217 0 0	125 0 0
ఎలకుట్టు	64 0 7	64 0 7
సెమ్మలూరు	59 0 0	12 0 0
కవులరము	297 0 0	
గుడ్లవల్లేలూరు	409 0 0	388 0 0
గుడ్లవల్లేరు	15 0 0	15 0 0
పసుమత్తు	285 0 0	85 0 0
కూరాడ	80 0 0	40 0 0
దగ్గుమిల్లి	10 0 0	
చేమవరము	42 0 0	42 0 0
అంగలూరు	146 0 0	112 0 0
గురజ	25 0 0	
వానపాముల	404 0 0	
కొంట్లకొండ	147 0 0	80 0 0
ముడునూరు	188 0 0	28 0 0
కొరిమిర్ల	328 0 0	290 0 0
పెరిసేపల్లి	101 0 0	86 0 0
చందరాల	188 0 0	110 0 0
అంజనంపూడి	50 0 0	
సెనుముత్త	288 0 0	82 0 0
కొట్లగుంటపాలెము	25 0 0	
పోలుకొండ	15 0 0	
కడ్లమన్నాడు	117 14 0	29 8 0
బందరు	618 0 0	282 8 0
నడుపూరు అగ్రహారము	14 0 0	14 0 0
నడుపూరు	4 0 0	4 0 0
చిట్టిగూడూరు	55 0 0	4 0 0
గూడూరు	95 4 0	19 0 0
తరకటూరు	121 0 0	70 0 0
మక్కొల్లు	128 8 0	20 0 0
కమ్మికురు	85 0 0	55 0 0
పొటిగడ్డ	81 0 0	58 0 0

మల్లవోలు	189 0 0	19 0 0
ఘంటకాల	802 0 0	202 0 0
ఘంటకాలపాలెము	154 8 0	154 8 0
కొత్తపల్లి	28 0 0	28 0 0
కాడపల్లి	60 0 0	60 0 0
నిడుమోలు	67 0 0	7 0 0
మంత్రిపాలెము	226 8 0	121 8 0
రాజు	281 12 0	177 4 0
కోనూరు	241 0 0	14 0 0
మంగళపురము	116 0 0	
దేవరగోట	27 0 0	27 0 0
చిట్టూరు	50 0 0	8 0 0
నరసంపాలెము	100 0 0	
కృష్ణపురం శివారు కల్లభావో	9 0 0	8 0 0
కులవారి అగ్రహారము		
కొడారి	71 0 0	68 0 0
అగినపట్టు	127 0 0	10 0 0
నెడకల్లపల్లిలో శివరాత్రిమాట్ల	14 8 0	14 8 0
చినములేచి	110 0 0	87 0 0
చిల్లరపనూరు	7 14 0	7 14 0
ఇదికాక ఇంతవరకు లెక్క కృత	697 9 9	697 9 9
శ్లోకాధిపేరట వసూలు అయిన		
మొత్తము		
చిరిచింతల	299 6 10	28 0 0
నూతెళ్ల	166 0 0	
కోడూరు	208 1 0	65 9 0
మానికొండలపాడు	5 0 0	

మొత్తం 9455 7 10. 4727 11 10

రూ. కృ. శి. కాంగ్రెసు } బాప్స వెంకటేశ్వయ్య
కార్యకర్తలను, బండరు } చ. వేం.నరసింహము
4.6.24 }

చల్లపల్లి శిర్కా కాంగ్రెసు సభ్యుల సమావేశము

మనజ్ఞా కాంగ్రెసు సభ్యులను, మనభిర్కా ఈ పుర
వెంకటేశ్వర అయిదుగురు సభ్యులను ఎక్కువగా గాన యా
నెల 8 తేదీ చల్లపల్లిలో మనభిర్కా కాంగ్రెసు సభ్యుల
సమావేశము జరుగును గాన అరెజును కా ప్రార్థన.

గొట్టెవాటి బ్రహ్మయ్య.

కమ్మబీడవిద్యార్థులకు వేతనములు

కమ్మసహజసంఘమువారు క్రిందవర్తనము వివిధపాత
కాలలో విద్యనభ్యసించు అర్హులయిన కమ్మబీడబాలబాలికలకు
విద్యార్థిత్వము లిచ్చుచున్నారు. ఈ సంవత్సరమునా దాని
చెబుదుగాన, తాము యెంతగతి చెరువుచున్నది, ఎదరు తరగతి
యొన్ని సంవత్సరములనుండి చెరువుచున్నది, చెరువుచున్న స్కూ
లు, అడ్రసు, స్వగ్రామ అడ్రసు తమకుగల ఆర్థిక యోగ్యత మొ
దలగు వివరములతో ఖురానాగల పెద్దవనమ్యులచే సరిశ్రేణి
యింది, 81.7.1924 తేదీలోను యొక్కది చిరునామాకు దరి
ఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. వైవాము లన్నియు పరిగా లేని,
ప్రారదర్భాస్తులు గాని క్రిందవర్తనము గాని, అంగీకరింప
బడలేదని:

సూరకునేని వెంకయ్య.

7 క్రమీ కమ్మసహజ సంఘం, బండరు, కృష్ణాజిల్లా.

గోరకూరు హత్యకేసు

అలసాబాదు, జూన్ 5:—గోరకూరులో జెంగాలు
నూరువెంట్ల రెయిల్వే ఆఫీసులో పనిచేయుచున్న
కొలానుగారిని హత్యచేసిన నల్లరు మనుష్యులు ఆల్పర్లు, జాతీ,
మహారు, మాన్యాయెలు హత గారలు గోరకూరు
సబ్ డివిజనుల మేజిస్ట్రేటు సభ్యుడు అహమ్మదాబాద్ వద్ద
విచారించబడుచున్నారు. చంపబడిన అయినయు, జాతీలను
నాయనయు ఒక స్త్రీకొడుకు పోరాడినయు, నల్లరు ముద్దా
యిలను యీచనిపోయిన వానినికహదారీ శోధుప్రక్క నోక
తోపులూ పట్టుకొని కొట్టగా నికొలను చచ్చిపోయె ననియు
దెలుపబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. వెం.)

విదేశ వార్తలు

ఓడ్యయను నాయకు మానవత్వపు దావా

ఓడ్యయనుగారు నెగ్గుట

శంకరనాయుగుగారు ఓడిపోవుట

న్యాయమూర్తిత్వానము

జ్యోతిషులు న్యాయమూర్తితో పోటీపెంచుట

లండన్, జూన్ 4:—శంకరు నాయుగుగారు పరిపాలన
మును ఆశ్చర్యించలేదు. వ్యక్తిని నిందించిరి. సైనికులను శిక్ష
టలో కఠినపద్ధతులను, నిర్బంధపద్ధతులను ఓడ్యయనుగారు
అంగీకరించలేదు. అట్టిపద్ధతులు గూడవనిరి. నిర్బంధము చేసి
కట్టకెట్టి సైనికులనుశిక్షించుచున్నారని తనకు తెలియజేయవలె
ననిరి. సైనికులను శిక్షించుటలో పాతీసువారిని శోకము కలుగ
జేసికొనగూడదని ఉత్తరువుజేసిరి. వ్యక్తినిగూర్చి దానిని
న్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి భావము అపహేళనము గావించి
చుటయగును. అపార్థములను గల్పించుచున్నాడు. సర్ మైక్లెలు
ఓడ్యయనుగారికి ఇష్టము లేనిదే శంకరునాయుగుగారు ఇండియా
ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నున్న కాలములో ఇండియా ప్రభుత్వము
వారు సైనికశాసనమున ప్రయోగించుటకు వీలులేదని ఓడ్యయను
గారు తెలియజేసిరి. సైనికశాసనము అమలులోనున్నప్పుడు
ఓడ్యయనుగారికి ఎట్టి అధికారములేదు. అందుచే సైనికశాస
నము అమలులోనున్నప్పుడు జరిగినసంగతులను నివారించుటకు
ఓడ్యయనుగారు అసమర్థులైయుండిరి. సైనికశాసనము సాగు
నపుడు జరిగినపనులకు ఆయన కెంతమాత్రము బాధ్యతలేదని
చార్లసుగారు రిని.

న్యాయమూర్తి మెకార్డిగారు

దావాను ముగించుచు ఇట్లుచెప్పిరి:— ఈదావాలో
భారతదేశసంబంధమైన ముఖ్యసారాంశములేగాక ఇతరదావాను
మునులు గ్రేటుబ్రిటనుకు సంబంధించిన విషయములు జరుగుచే
రినవి. ఇన్ని సంవత్సరములనుండి ఎన్నియోదావాలనుచూచుచున్నా
ను, ఈదావాలో బయలుదేరినముఖ్య విషయములెన్నడువారేదు.
ఇదంతయు సైనికశాసనము తిరుగబాటును అడండుట శిక్షను
విధించుట మున్నగు సామ్రాజ్య భారతదేశ విధానములకు సం
బంధించినది. దావా ఇంతకాలముపట్టినందులకు విచారించను. ఉ
భయములను తాముచెప్పకొనవలసిన సంగతులను పూర్తిగ జెప్ప
కొనుటకు అవకాశముగలిగినది. ఇండియాలో ఓడ్యయను మరెంత
అధికారముగూర్చి ఏమివాగ్ధ్యమొనర్చినను వీరిమెదుట సామ్రా
మునిచ్చిన సివిలు సైనిక అధికారాల సైనికాధికారమును మర్యా
దను సక్రమ ప్రసనను ఎవరును ఖండించలేకపోయిరి. లండన్ గాంధీ
లనలేకపోయిరి. ఈవిషయమును విచారించునపుడు పాక్షిక భా
వములనులోపిలేసి న్యాయబాధితో జ్యూరులు విచారించుట
ను. సైనికులను శిక్షించుటలో సంక్షోభమును
గలుగజేసి నానా బీభత్సమును గావించి రిని
ఒక సాక్షియు గూడ ఓడ్యయనుగారి తో
జెప్పిరిమనలేదు. ఇండియాలో ప్రకటింపబడు 200 నార్తాపత్రి
కలలో ఒకదానియందుగూడ దౌర్జన్యముచే సైనికులను చంపిరిని
ఒక్కమాటగూడ ప్రకటించలేదు. ఒక్కశిరార్ధము గూడ ఈ
విషయమై ఓడ్యయనుగారికి జేయలేదు. ఏకడో ఒకటో రెం
డో తప్ప ఈసంగతులన్నియు ప్రజలను నైర్యములో జేరుడని
బాధపెట్టలేదని రుజువుచేయుటలేదా? ఓడ్యయనుగారు దౌర్జ
న్యముచేసి బంధించి సైనికులకు ప్రజలను శిక్షించుట మద్దతుజేసి
ప్రాత్యహించి రిని ప్రతివాది శంకరునాయుగుగారు రుజువు
చేయలేకపోయిరి.

రాక్షసకృత్యములు

దైత్యసేనాని రాక్షసకృత్యములను జేసి రిని
చెప్పిరి. అట్లుచేసినది తెప్పిన రాక్షసకృత్యములను ఒనరించి
యూండెనా? దైత్యసేనాని కొంచెము చేయవలసినపనికంటె
ఎక్కువచేసియుండవచ్చును. ఇందులోగూడ సదుద్దేశ్యముతో
ప్రసరించుచుండవచ్చును. అట్టివానికి రాక్షసకృత్యములుచేసిరి

ని అంతములకనగ ఆహ్వానించరాదు. ఆయన తిరగబడుకొని తా
చేయునది న్యాయమును సదుద్దేశ్యముతోడనే చేసిననుటకు స
దియములేదు. దైత్యసేనానిమర్యాదను యోగ్యతను ఎవరున
ప్రేరేపింపని చూపలేకపోయిరి. దైత్యసేనానితప్పినవారే
ఆసనిశిక్షించినకాలము పద్ధతులు దురవస్థమైనవి అన్యాయ
ము. ఇంగ్లండులోనున్న అధికారులకు నిజశిక్షలు సంపూర్ణగ
తెలియవు కాని అమృతసరుసంగతులైనవివరము దైత్యసేనాని
చర్యను వైయధికారులు ఒప్పుకొనిరిని సాక్ష్యము తెలుపుచున్న
ది. అతనికి సైన్యాధిపత్యమును ఇచ్చిరి. అతిసామర్థ్యముతో
కార్యభారమునునిర్వహించిరి. అమృతసరుసంగతులు జరిగిన 15
నెలలకు ఇండియాలో అతనినే అక్రమలేదని తెలియజేసిరి.
అతనిని ప్రారముగ శిక్షించిరిని కొందరు. తోచవచ్చును.
బ్రిటుషరాజ్యమునందు పనిచేయునట్టియు సైనికగౌరవము
తెలిసినవారికే ఇది తోచును.

తీర్పు
వాదికి ప్రతివాది శంకరనాయుగుగారు నష్టపరి
హారమునీయవలె. ని న్యాయమూర్తి తీర్పుజెప్పెను.
జ్యోతిషుగూడ తీర్పు నంగీకరించిరి.

వివిధ పరిస్థితులు

రిపబ్లికనులు అధికారమును స్వీకరించుననుట:

డాక్టరు గ్నంగా జోష్యము

నేడు ఐర్లండులో ఐరవత్తము, కాంతి, నైతిక, రాచ
కీయా ఆర్థికాభివృద్ధి ఏమియు లేవు. వివిధ ప్రజలు క్రమ
క్రమముగ ఆల్లరులు, ఆల్లకల్లల మను ఆఘాతములో పడు
చున్నారు. చాల శిష్టుముగనే రిపబ్లికనులు అధికారమును
స్వీకరించెదరని నాకు తోచుచున్నది. ఆకాలము కొడుకు సం
సిద్ధులై తయారుపడుదు. దానిని శిష్టుముగ సహించుటకు శక్తి
వంచనలేక ప్రయత్నించుదని డాక్టరు దిగ్గుముగారు రిని.

సినిమా చేయు వెలుపు
తిరునల్వేలి మతప్రచారకుని పాచ్చిరిక

లండన్, జూన్ 1 ఉదయ 3.55. ఇండియాలో శ్వేత
జాతులకు సినిమా చాల వెలుపును కలుగజేయుచున్నదని చాల
మంది అనుకొనుచున్నారు. సినిమా ఫిల్ములు చా. వరకు అమె
రికాలో తయారు చేయబడినవి.

ఇవి చాల ఉద్రేకమును ప్రచలనమును గలుగజేయు
నవిగ నున్నవి. నేరములు, హత్యలు, విదాతులు మున్నగునవి
సినిమాలో జూపబడుచున్నవి. మొత్తమువీడ శ్వేతస్త్రీని
భారతీయుల కంటికి నీలిబాహ్యురాలినిగ జూపుచున్నారు.
శ్వేతస్త్రీయన్న భారతీయులు నీచముగ జూచుచున్నారు.
ఐరోపాహాసంగ్రామమును ప్రాయశ్చిల్ల శ్వేతముఖులు
తమలో తాము కొట్టుకొను చున్నారని అర్థము జేసిరి.
ఇది శ్వేతజాతుల ప్రతిష్ఠకు గొప్ప శృంగభంగముగ నుండెను.
గొప్ప శృంగమును శ్వేతజాతుల ప్రతిష్ఠ కాపాడంప జేసెను.
ఈయుద్ధములో బ్రిటిషువారి చెరువు పోరిన భారతీయులు,
నేడు కాంతి ఏర్పడినదిగాన, ఇంగ్లండులో భారతీయులు అస
సరములేదని బ్రిటిషువారు నుచున్నారని నుడువుచున్నారు.
అందుచే వారికి చాల కోపమువచ్చినది. సంకటముగ నున్నది,
ఇప్పుడు రెండు జాతులవారు శ్వేతముఖుల నెదుర్కొనుటచే
గొప్ప జాతిసమరము నెదుర్కొనవలసి వచ్చును. దీనిని ఎట్లా
పరిష్కారము జేసినగాని మన నాగరకము అంతరించుటయో,
గొప్ప జాతిసమరము గలుగుటయో తప్పదు అని తిరునల్వేలి
మతప్రచారకుడు తెలియజేసెను.

జర్మను మంత్రివర్గము పరిస్థితులు

త్వరలోమంత్రివర్గము కూలుననుకొనుచున్నారు
లండన్, జూన్ 4.—రాత్రి 10.15. హెన్రీమార్క్సు
మంత్రివర్గము ఆయన ఇదివరలో అధ్యక్షుడుగ నున్న ప్రజలను
మంత్రివర్గముగ నేయున్నది. ఇది చాలకాలము ఉండవనుచున్నా
రు. జాతీయవాదులతో రాయబారములు వివాదముగనే అంత
మొందినది. త్వరలోనే మంత్రివర్గము కూలవచ్చుననుచున్నారు.

దుమేనియాలో విప్లవము లేదనియు, అంతయు నెమ్మదిగా
సే యున్నదనియు అధికారులు తెలుపుచున్నారు.

బాబరు అకాలీ కుట్ర నేరము

అప్రూవరు కుట్రను గురించి చెప్పినకథ

బాబూ, బాబు రి:— నేడు తెలుగువారికి బాబు బాబు అకాలీ కుట్రను గురించి పుట్టుకొన్న తరమయ్య అప్రూవరు అట్లు చెప్పెను. ఈ విషయములన్నియు నితడు బాబాపుగా కవిచేసి మేనేజ్మెంటుకు చెప్పెను.

కెమర్ సింగు ప్రేరేపణలను ప్రభుత్వముగడల అయిదు రూపాయల వరకును దొరవ్యవధానమును బోధించుట ను బిరుదాలకు అకాలీజరియని ఒకజరగా యేర్పడిరి. తన ప్రచారమును బ్యాంకువేయటకు "బాబరు అకాలీదోయా" అను పేరుతో ఒక పత్రికను బయటపెట్టెను. దానిని నేనలలోను గ్రామస్థులలోను తిరగజేసి కందిపెట్టించుచును. బోలీసువానిచే గెరూకాబాగులో కొట్టబడితిని నామీ తమనాయకుడగు కెమర్ సింగుతో చెప్పినగా, బాధ్యతారాహిత్యముగా ముందులకు నామీ సింగు దిం ది కెమర్ సింగు యొక ముందునుడియును బలమును బలముచేతనే యెరుక్కొనవలెనని నలుచుచెప్పెను. ఒకలోనుండి కత్తిమాంతులిన కాలమును కృతాజ్ఞమును సంపాదించుకొనిన కాలమును ఎంతయోమారమునకేది కెమర్ సింగు నమ్మకము. తరువాత నతడు క్రిస్టియన్ బయిలో ప్రభుత్వమువారిచే ఎర్రుచేయబడినప్పుడు అప్రూవరుగాను తిరిగి కుంకుమపెట్టెను. అప్పుడతడు బలందరు మొదటితరగతి మేనేజ్మెంటును వియూవ్ అయిర్ ఫౌండేషన్ తంతుల తానే ఒక బాబూయను నిచ్చెను. ఈయప్రాయని ప్రాముఖ్యత కలిగివారముకాదు అయినను.

ముద్దాయిల నేరములు

ఇప్పుడు తెలుగులో విచారించబడుచున్న 91 మంది ముద్దాయిలపైను యెనిమిది క్రిమినల్ కేసులు బాలోపింపబడినవి. ఈక్రిందివివరములు జనులొరకై కెమర్ సింగును తదితరులు 90 మందియును కుట్రలోనేరియున్నారు. అతడుగా (ఎ) ముందుగుండు సామానును ఆయుధములను దిగువతెలిసికొని వానిని ధరించుటకు (బి) వార్షికమును బాంధ్యమునకు (మయల్మించుట) (సి) గొప్పగొప్ప గానములు కలుగజేయుట (డి) ఆయుధవట్టుట 1920 పెక్కునులక్రింద బొంకతనము, బాంధ్యములు ఇండియన్ సీన్-కోడ్ లో మరణశిక్ష ప్రదానశిక్ష కలిగివారా గృహవాసశిక్షల నుభవించుటకు తగిన 802, 807, 825, 826, 892, 893, 295, 896, 897 పెక్కునులక్రింద నేరము అనబడుట.

ముద్దాయిలు కలితరులతో కుట్రచేసి ముందుగుండు సామానులను మిలిటరీస్టాంపులకు బ్రీటిషు యండియాలోనికి దిగురు తిరగియున్నారు.

ముద్దాయిలు 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 11 తేదీ నుండి జనవరి 14 తేదీలోగా పంజాబ్ లోని నేరుతరు జిల్లాలో అరెస్టయ్యెను 11 గురిని చంపిపట్టు నిందాపరచియున్నారు.

1922 అక్టోబరు 8 తేదీనుండి 1923 మార్చి 8 తేదీలోగా అనేకచోట్ల రైల్వేస్టేషనులలో బొంకతనమును చేసి పట్టుగా ముద్దాయిలు నిందాపరచియున్నారు. అప్పుడు వీరు ఆపాయము చేసియుండుటలను వీరు పి. సి. సి. 120, 109, 114, 115, 116 పెక్కునులతోను 892, 893 పెక్కునులక్రింద శిక్షనభవించుటకు లెకరు. 1923 జనవరినుండి 1928 జనవరిలోగా జిల్లావార, గురుద్వారా, కెమర్ ప్రభుత్వములలోను, అలంకర వంటియోరులూ జిల్లాలో కలహాటను కల్తూర్ తలాంగంధానములను ముద్దాయిలు శ్యామలరథములైన పనులను చేసియున్నారు.

(ఆ. (వె.))

బి. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగభార్యకు భరణము

కెప్టెను ఎ. కాప్రె బి. ఎం. ఎస్. గారు రాజమృయను తనభార్యకు రూ. 100 భరణ వియవలెనను ఎక్కువార్టీ అర్ధరు తొలగింపమని కోరుచు వకీలుద్వారా చిప్ర ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారికి అర్జీపెట్టకొనెను. తనభార్యను పోషించుట కాయవ యెల్లప్పుడు సిద్ధముగా నున్నను ఆయనకు తరచు ఉద్యోగము చదులయింపు లగుచుండుటచే నామె వెంటరాకున్నదనియు ఆయన చెలికెను. తన స్థిర ఉద్యోగము అస్తిపైంటు సర్దువని. దానికి రూ. 200 జేతనము కావన. దానిని బట్టిభరణ మేగ్నరపవలెను. కోర్టు ప్రజ్ఞకేపు బి. ఎం. ఎస్. అలవెన్సు ప్రకారము ముక్కుట బాంధ్యము గాననియు విన్నవించెను. న్యాయాధికారి నిన్నటిదినము అర్జీని విచారించి భర్తలతో సహా కేసు రద్దు చేసెను.

రాజ ప్రతినిధి

రాజ్యాంగమార్పుల వివరములను గురించి

కాచి నెలుతో విచారించుటకు యింగ్లాండుకు పోవుట బొంబాయి, బాబు రి:— సంస్కరణవిచారణసభ మువారి నివేదిక తయారు కాగానే రాజ్యాంగమార్పుల వివరములను గూర్చి బ్రిటిషు కాచి నెలుతో చర్చించుటకు రాజప్రతినిధి రెడింగు ప్రభుత్వయింగ్లాండుకు పోవును. అని ఒకలండను విలేజిరి "ఇండియన్ డెయిలీ మెయిన్" పత్రికకు ప్రాసెసు. ఈ పత్రిక ఆకాయనకు ప్రధానస్థాన మిచ్చి ఆరవినూర్చి "బాగుగా తెలిసిన విలేజిరి" అని చెప్పుచున్నది.

ప్రభుత్వ విచారణనుగూర్చి ఆవిచారణ మార్పులొరకు చేయునది కావని ప్రధానమంత్రి చెప్పినప్పుడు, అతడు జనసాయేది తలచెనో దానినే చెప్పెను; అని చెప్పి యాబాయి యిండియా ప్రభుత్వచట్టము నింకను యెక్కువగా అవనతి ప్రత్యేయటకు కాచి నెలు వారు ఆకురులై యున్నారని చెప్పుచున్నది. వింతయార్చ లేవియు కలుగబోవుట లేదని యావిలేజిరి హిందూ కేసునునుండించుచున్నాడు. ఏలనన, "సాధ్యసాధ్యములను గురించి విచారించవలసియున్నది." అని చెప్పుచున్నాడు. మరియు "కాచి నెలుకునాడ కొంత వదిలివేయవలెను," అని మానించుచున్నాడు.

కలకత్తాయూరపియను సంఘశాఖ

బెంగాలురాష్ట్రీ మనభవారు గోపీనాథునిదేశభక్తిని ప్రశంసించినందులకై అనన్యత

కలకత్తా, బాబు రి:— కలకత్తా యూరపియనుసంఘ శాఖవారు నేటి సాయంత్రమున ఒకసభ చేసిరి. అందులో బెంగాలురాష్ట్రీ మనభవారు గోపీనాథ సాహెబుగారి దేశభక్తినిగూర్చి ప్రశంసించిన తీర్మానము చర్చనకుచ్చెను. పలువురు ఉత్సాహింబిరి. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులను స్వరాజ్యపక్ష ముకారును తమ రాజ్యోదయము నీడెర్చునటకు వాత్సలను ఆరాజకరథరులను ప్రోత్సహింపూర్చి తమ ఉభిపాయమున సభాసాహెబుగారి పోషణను తెలియబరచుచు ఒకతీర్మానము నామొందిరి.

వగోం కరన్న మెంటుకారికరకు ఒక స్పష్టమైన ప్లేటు తెంటును తయారు చేయుటకున, వాత్సవిషయమై సిరాక్ గంజ సభాచక్రవర్తిను గూర్చి హిందూదేశమునకు యింగ్లాండు నందును ప్రవరించుటకున సంఘశాఖనులు చెప్పకలెననియు తీర్మానించుటచేసె.

(ఆ. (వె.))

సంయుక్త రాష్ట్రముల

లీనివేదిక విచారణ

అల్లాబాదు బాబు రి:— సంయుక్త రాష్ట్రముల మిత కాదసంఘముటివారు నిన్న సోదశ చేసిరి. 55 తేజోవసు దూర్ సుత్రాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. లీనివేదికమునకు మై విచారించబడినది. నివేదికయెడల నికళు తెలియజేయుచు, కమిషనువారి దృక్పథమును నివేదికకు గల అధారములను పూర్తిగా తప్పని తెలియజేయుచు తీర్మానములు గానింపబడినవి. సర్వీసులో నిజమైన ఆర్థికతాగము లున్నయెడల వాని తొలగించుట వీరికవచ్చెను. ప్రస్తుతము కమిషను వారు చేసిన తీర్మానము: మూల మును-బడమనియు, హిందూదేశ మింత భారము వహింపలేదనియు వీరు తెలియజేయుచున్నారు. కొన్ని కొన్ని తీర్మానముల విషయమై సరియైన కారణములను తెల్పి కుండుటలను ఇయ్యబడినసాక్ష్యమును బాత్తుగా తలపఱండుటలనును యాకమిటివారు తమ అసంగుప్తిని తెలియబరచుచు న్నారు. మరియు భారత, స్థానిక కాననసభల యభిప్రాయములకు భిన్నముగ సమాకృతమైన తెలియండకుండ తీర్మానము అను తెంటునే అనుజూత వెట్టుటను గూర్చి యాకమిటివారు గట్టిగా తమ అనన్యతని దెలుపుచున్నారు. (ఆ. (వె.))

కావలెను:

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వేచ్ఛాసభాసభములు విక్రయించుటకు చిత్తూరు జిల్లాలో ముఖ్యస్థానములందు ఇంట్లు కావలెను. లాభకరమైనవారములు యివ్వ. మును. వైద్యులకు తనితరులకు మొత్తముపైన ముంచి కమిషన్ యివ్వబడును. పివరిములుకోరువారు ఈక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయును. డాక్టరు, యన్. రాజారాంరావు:—భీమగంగుర, పి. ఎం. పి. సి. గాంధీరోడ్డు, తిరుపతి.

సరసాపురం

(స్వకీయవిలేజిరి)

మా యూనియనుబోధకపంక్షతులు

బాబు రి:— మా యూనియను బోధక వారు 29-5-24 సం॥ తేదీని సమావేశమై యా దిగుత తీర్మానమును ఒక్క వస్తారు వెంకటస్వామిగారు తప్ప మిగతావారు ఆమోదింపినట్లు తెలిసినది:— "మార్చి-ట్రై లైను కట్టటముగాను రు. 4900 లు కాంక్షను చేయడమైనది. వెంటనే పని మొదలు పెట్టించుటగాను డిప్యూటీ యింజనీరువారుగారిని కోరవలసినది. సదరుసామ్యు కోడ్ల సమితి ఏర్పాటు కాబడిన సామ్యులో నుండి ట్రాన్స్ ఫరు పొందవలసినది." ఈ తీర్మానమును బోధక వారంగీకరింపక పూర్వమే చాలాపూర్వము- దానికి పునాదులు తవ్వబడినవి. ఆసంగతి అందరకు తెలియును. ఎవరి అనుమతిని పొంది లోలాపునాదులు త్రవ్వబడినవో అందుకు అంత జూరు ఎందువలనో నాకు తెలియదు. ఈ తీర్మానము సకాలమునకు జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగారికి పోయినతరువాత వారు పెండ్రను పిలువగా తక్కువ పెండ్రుదారునకు పని నివ్వుట ముమూలు. గ్రామములో కోడ్లు సరిగాలేక వైటింగు సరిగాలేక బాధ పడుచున్న సమయములో క్రొత్తగా ఒక మార్చి-ట్రై పెండ్రను కట్టుట యవసరమైన పనియో లేక కోడ్లసంగతి మారుట కర్తవ్యమో? కోడ్లకుగాను ప్రత్యేకించినసామ్యులో నుండి యా కట్టబోవు మార్చి-ట్రై పెండ్రనుకు ధనమును ట్రాన్స్ ఫరు చేయించు మనకును బాడ యీ మార్చి-ట్రై కోడ్లమరమ్మతుకున్న బహుజూరని యూహింపవలసియున్నది. అట్టి జరూరును మా యూనియనుబోధకవారు రుజువుచేయవలసి యున్నది. మా యూనియనుకు వచ్చుడబ్బు బహుకొద్ది. అందువల్ల వచ్చినధనమును బహుత్వప్రముగానున్న బహుజాగరూకతతోనన్నవాడు కొనుచుండవలెనగా. కనుక యీ సంగతికై యధికారుల వద్దకు బోయినప్పుడు యీ సంగతులను చక్కగా గమనించి యేల యిట్టి జరూరు మాయూనియనుబోధకకు గలిగినదో విచారించవలెనని కోరుచున్నాను.

పాలకొల్లు మ్యునిసిపల్ సంఘము

పంచమ బాలికలవిద్యాభివృద్ధి

మెన్న ప్రచుము కాబడిన 18-1-1924 సం॥ తేదీ గల పాలకొల్లు మ్యునిసిపలు సంఘపు కార్యనివేదికను చూడగా నాక్రిందివంశము కనుబడినది:— 236 నెం॥ హంశము. 21-12-23 సం॥ తేదీగల నెం 817 రు గల క్రిష్టియనువారి యొక్కయు పంచములవారి యొక్కయు బాలికలను పాలకొల్లు మ్యునిసిపల్ బాలికాపాఠశాలలో చేర్చుకొనుటను గుఱించి తిరుగా ఆలోచన చేయవలసిన సంగతి.

తీర్మానము:—క్రిష్టియను బాలికలను పాలకొల్లు మ్యునిసిపల్ బాలికా పాఠశాలలో జేర్చుకొనుటకు మ్యునిసిపల్ సంఘమువారి కేయభ్యంతరమున్న లేదు. ఈ తీర్మానమును బట్టి చూడ పంచమ బాలికలను మ్యునిసిపల్ స్కూలులో జేర్చుకొనుటకు అభ్యంతరమున్నట్లులే గదా. చూడుడు! పాలకొల్లు మ్యునిసిపల్ సంఘమునకు పంచమ బాలికల విషయమై గల తీర సార్వభౌమమును. పల్లికుంభంకను భర్చుకెట్టుటయిటులనే నా? ఒక స వ ర ణ

క్రిందటి నాల్గిలో కాకర్ల కొండలరాయకవిగారి కవితావిధానము అసామాన్యమని నేను వ్రాయ పారబాటున అమ్మిలో నది సామాన్యమని వడినది. దీనిని సవరింప కోరుచున్నాను.

వార్తాహా 'ణము

ఒక్క సముషమే

డిప్యూటీ కమిషను యాస్ట్రన్ తెలిగ్రాపు కంపెనీవారు అప్రీతి యాకు ఒక్క నిమిషకాలము లోను బొంబాయికి 40 పెక్కుల కాలములూను తెలిజుకేసిరి.

ఆలివియరు వభుని ఉపన్యాసము

ప్రభువులసభలో ఓంప్రభువు తీర్మానముపై ఆలివియరు ప్రభువు చెప్పినముద్రాణము బొంబాయి ప్రభువు చక్కగా స్వీకరింపబడినది (ఆ. (వె.))

జన హిత నివృత్త నము

విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సభ్యుల విమర్శము

అహమ్మదాబాదు, జూన్ 5:—జరుగవచ్చు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమును గూర్చి 'ఎంగు ఇంకి యా'లో మహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: "సభ్యులగు వారందరను ప్రతినెలయును పూర్తి యగునప్పటికి తమ స్వయముగ వడికిన నూలును 10 వ నెంబరుకు తక్కువ గాకుండ బాగుగా పురిగల్గి సాఫుగా వడికినదానిని 10 తులములైనను పంపవలెనని గూడ నేను నూచించుచున్నాను. రోజుకు అరగంట పని జేయునెడల 30 రోజులలో నింతనూలును వడుకవచ్చును. ఈ నూలు ప్రతినెల 15 వ తేదీ వాటికి మించకుండ ఖాదీ బోర్డు కార్మికులకి జేరవలెను. పంపవలసినంత మెత్తమును పంపజాలనివారు రాజీనామా నిచ్చినట్లుల భావింపవలెను. ప్రతినెలయును తమ తమ ప్రదేశములలో చేతితో ఏకులు చేసి చేతితో వడికి, చేతితో నేసిన సంగతుల లెక్కను పంపని వారు రాజీనామా నిచ్చినట్లుల భావింపవలెను. (అ. ప్రె.)

"నా బొంద నేను దీసికొనుట"

పై శీర్షికను యీవారపు ఎంగు ఇంకియాలో ఒక చిన్న ముక్కను వ్రాయుచు నీక్రందివిధముగ మహాత్ముడు కాంగ్రెసు నిర్వాహమునుగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసవిమర్శకులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నాడు:—

"నేను కాంగ్రెసు నిర్వాహమును గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమును గూర్చి యీ ప్రయోగము చేయబడెను. నా బొంద నేను దీసికొనుటయే నాకు చాల యిష్టము. సభ్యులనుకూడ బొంద దీయుట నాకష్టములేదు ఆ సభ్యులనుకూడ నేను జీవింపగోరుచున్నాను. దక్షిణాఫ్రికాలో నాకు సహాయము జేసిన ఒక సుప్రసిద్ధ ఆంగ్ల మిత్రు డిట్లు చెప్పెను. "స్వల్పసంఖ్యాకుల యందే సత్య ముండునని నాకు నమ్మకము. మీ రాస్వల్ప సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటవలన నేను మీయుద్వమమునందు మనఃశూన్యైగ సంపూర్ణవిశ్వాసముతో జేరితి నని మీకు జెలియును. మనము మిత్రుల మైనను మీ లెప్పుడైన ఆధికసంఖ్యాకుల ప్రతినిధి యైనయెడల నేను ప్రతిఘటించితి నేని మీ రాశ్చర్యపడనక్కరలేదు."

ఆమిత్రుడు చెప్పినది సరియైనదేనా యని చాల సారు బబ్బరమందిరిని. ఇప్పుడది యెక్కువైనది. నేనిప్పుడు ఆధిక సంఖ్యాకుల ప్రతినిధిగ నున్నా నని యనుకొనుచుండుటవలన తప్ప జేయుచుంటినిని ఆ య న ని శ్చ య ము ను బ డ ము డా య ని కూ డ తి ల ం చు చు ం టి ని. ఆ మిత్రుని భావము సరియైన దైనను, తప్పైనను, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము నన్ను స్వల్పసంఖ్యాకులలోనే చెప్పు నని కమ్మెదను. నా విశ్వాసమునకు ఎదురును గాకుండునని గూడ కమ్మెదను. అందరు నన్ను నడచింపి పనిజేయునపు డెట్లుంటినో అపజయము గల్గినను అంత ఉత్సాహముతోనే పనిజేయుగలనని నేను గట్టిగ జెప్పగలను మనము భారతదేశమునకు నేపజేయ గోరునెడల మనము చేయుపనులే మనుష్యులన్న యెక్కువ యని భావింపవలెను. మనుష్యులు రావచ్చును బోవచ్చును. కాని వా రెంతిగొప్పవారైనను వారు పోయినపిమ్మది యుద్వమములు నిలిచియుండువలయును.

పండిత నెహ్రూ అభిప్రాయములు

స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసునందుండువలెను

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకుల గూర్చియు, స్వరాజ్య పక్షము, మార్క్స్ వద్దను వారలకు భవిష్య వ్రాజ్యమువిషయములపై గలభేదభావముల గూర్చియు గాంధీగారు ప్రకటనలు గావించినప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి యెట్లుండునో వారు ఎంటునే చేయవలసినదేమోయని అధికారులను అసభ్యులను ఆలోచించుచుండిరి. ఆసోనియే లెడగొట్టెను ప్రతినిధి యీడదయను సంభాషింపగా పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి టిట్లు నుశిరిరి:

గాంధీగారు గావించినక్రిందటి ప్రకటనముపై జెప్పవలసినదేమైనగలదాయని యడగగా పండిత నెహ్రూగార్నిట్లు చెప్పిరి: "సి.ఆచ్. దాసుగారును నేనును సంతకములు జేసి ప్ర

చరించినదానిలో దెప్పినదానికన్న యెక్కువజెప్పవలసినదేమి యునులేదు. కాని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పిననుటనే నమ్మియుండువారల క యనపై యెంతగౌరవము గలదో నాకును అంత యే గలదనిమాత్రము జెప్పగోరెదను. కొన్ని విషయములలో ఆ యనతో నేకభవించుకుంటు, ఆయన అభిప్రాయములను జాగ్రత్తగ పరిశీలించక కాదు. ముందోభావము గల్గి ద్వేషము చే అట్లుచేసితి ననుకంక రాకుండుటకై బాగుగ పరిశీలించితినిని చెప్పచున్నాను. ఆయనతో సంభాషించినపుడు ఆయన అభిప్రాయములను స్వతంత్రముగ పూర్తిగ ఖండించితిని. నాఖండన మంతయును విని పరిశీలించి కాంతోదార్థములతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. నామనస్సు తిరుగకపోవుట నాదురదృష్టమేగాని ఆ యన తప్పేవి యునులేదు. నానిశ్చయము మారనంతవరకు నాచే తనైనుండివరకు నేను నమ్మినకార్య విధానమునే యనుసరించుట ధర్మమని నమ్మెదను.

ప్రతినిధి:—మీ స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక స్థానములనుండి లేచిపోవలెనని మీపక్షము వారికి సలహా నిచ్చెదరా?

పండిత మోతీలాలు:—నేనట్లుజేసినయెడల నాధర్మమును నేను నెఱవేర్చినవాడనిగాను. కార్యనిర్వాహక స్థానము లలోనున్నవారు వారివారి నియోజకవర్గములచే యెన్ను నబజిరి. ఈవర్గముల విశ్వాసము వారియందున్నంతకాలము వారల ఆస్థానముల పీఠవలయునో, ఇవివరకున్న అధికారమును కాంగ్రెసు నిర్వాహమునందే గడిగియుండరాదో నాకు దెలియుట లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారే కార్యనిర్వాహకులుగ నుండిన బెంగాలుజాడుడ. బెంగాలులో ప్రజాభిప్రాయము స్వరాజ్యపక్షమువారి కనుకూలముగనున్నది. గాంధీమహాత్ముని వాదముప్రకారమే ఆరాష్ట్రములో మార్క్స్ వద్దను వారు కాంగ్రెసునిర్వాహములపై అధికారము గల్గియుండెడిటలేదు. అట్లుగాక స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆల్పసంఖ్యాకులుగ నున్ననువారే విడిచిదొవలయునో, కాంగ్రెసువాదులు తద్విధానమును తమపక్షమునకు మార్చుకొన నవకాశమున్నపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులలో వారి అభిప్రాయములను సర్వసమ్మతము జేయునవకాశము నేపాపొట్టుకొనవలయునో వోచున్నది. ఈపని బైబనుండి ప్రతినిధులవలె నేల జేయవలెనో వోచున్నది స్వరాజ్యపక్షమువారు యేపని వైనను జేయసిద్ధముగ నున్నపుడు పీలున్న మార్గములన్ని చదవరా సక్రమపద్ధతుల వినియోగించెదరు. ఈ సూత్రముమీదనే శాసనసభా ప్రవేశ ధర్మమార్గాలపడియుండెను రెండుభిన్నాభిప్రాయములు గలపక్షములు సాగించు ప్రభుత్వపాక్షము యెన్నికలవలన నేర్పడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవిధానము నకు వర్తింపజాలదు. కాబట్టుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి మహాత్ముని కోరికయైనయెడల కాంగ్రెసు నిర్వాహమును మార్చింపవలసి యుండును. అట్లు జేసినయెడల కాంగ్రెసు ఒకమానవుని ప్రతిభయే యనుననిచెప్పిన దైచెదరాగాక. అట్టివిజయగతుంక జేయుటకే ఆయన ప్రయత్నించుచుండెను. మహాత్మునితో సంభాషించునపుడు నోరెత్తి పెట్టిగ మాట్లాడి ఒక్కొక్కపుడు ఆయన అభిప్రాయములు మార్చగల్గినవారు యిపుడు స్వరాజ్యపక్షమునందే గలరన్నవిషయ మందరకును దెలిసిచే. నామలేకున్నయెడల కాంగ్రెసునిర్వాహములందు మహాత్ముని యనునటులు ఆ యన మాటను వేదవాక్యముగ నమ్మువారుమాత్ర ముందురు. అందువలన గల్గినభేదములగూర్చి నేకమృగ జెప్పనక్కరలేదు.

పండిత నెహ్రూగారును, అహింసాయందును సత్యమునందును నమ్ముచు లేనివారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక స్థానములనుండి రాజీనామా నీయవలెనని గాంధీగారు యిచ్చిన సలహానుగూర్చి మాప్రతినిధియగుమరు అదు సత్యమున మహాత్ముని యర్థ మేమని యడుగగా పండిత మోతీలాలు ఇట్లు జెప్పెను: "బొన్నియను వైలేను నాటినుండియు సత్యముని ర్యచియముగనుండెను. దానినిగూర్చిమహాత్ముని కొక భావము గలదు, నాకు నా భావముగలదు. ఆయనభావమేమో సరిగాజెప్పుట నాకు సాధ్యముగాదు నాని నూటలలోగాని చేతలలోగాని తిరుప్పుచును స్రవ్యింప సాగ్యముగాని ఒక విధమైన మనోవైఖరిగావచ్చును. ఈసత్యధర్మ మనుమాటను స్వరాజ్యపక్షమువా

రి విషయమున ప్రత్యేకముగ ప్రయోగించిరని నేనుతలంపను. సాధారణముగా కాంగ్రెసు ప్రాంతములన్నిటిలోను సత్యము తగ్గినది ఆయనకు నమ్మకము గల్గెను. మహాత్ముడు ఆయనతో అన్నివిషయములలో నేకీభవించువారికి మనోవైఖరిగాక అబద్ధ మాడుట యనునదొకటున్నదని దెలుపవలెను ఇకను స్వరాజ్య పక్షమువారిని నారిసితి వారివరి నవలెజేయవచ్చును.

ప్రతినిధి:—సభ్యులను ధ్వంసము జరించెనో డెలు పగలరా? అందులక కాంగ్రెసునందు నీతిగగల్గెనని మీరు భావింపరా?

పండిత మోతీలాలు:—కాంగ్రెసు కొన్ని ట్లు నందిటి నీతిగగలుగ నక్కరలేవనినేను మహాత్మునితో నేకీభవించెదను. కొన్నివిషయములలో ఆయనతో నేకీభవించకన్నను, అన్ని రంగతులను కట్టికొనినప్పుడు కాయాదుగల ప్రజ్ఞను మాత్రము నేను కొనియాడెదను. దీనియందు నాకు నమ్మకముగలదు ఆ యన ఆ ప్రజ్ఞను చూపుచుగ మరయోగించుకొనెద రని నా నమ్మకము.

ప్రతినిధి:—కాంగ్రెసు సభ్యుల ధ్వంసము నిట్లంగీకరించుటవలన దేశములోను ప్రభుత్వమువారికిని యెట్టి భావమేర్పడునని మీరు తలంచెదరా?

ప్రభుత్వమువారికి సంతోషముగనుండువచ్చుచుగాని అని కొంతకాలమేయుండునని పండిత నెహ్రూ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్మునితోనుండి వారి ధర్మమును నెఱవేర్చునెడల వారినియోజకవర్గముల విశ్వాసమును నిల్పుకొనియెదరు. అన్నిటికన్న అదియే ముఖ్యముగ కావలసినది. మహాత్ముడెట్లుచేసెనను వారికి నైతికతలను నీయవలెనని తలంచునని నాకు నమ్మకము గలదు అట్టిది చేసగలనను లేకున్నచు మేము స్వరాజ్యపక్షమువారు మాకాళ్లపై మేము నిలువ నిశ్చయించుకొంటిమి. ఏమైనను ప్రభుత్వమువారిలోను స్వరాజ్యపక్షమువారిలోను ప్రజలు స్వరాజ్యపక్షమువారి పై డలనే హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి గల్గియుండురు. కారత ప్రభుత్వమును నమ్ముటకు బాంధ్యమైనవారు తెలివితక్కువ వారుగారనియు, వారు తెలివితగలవారయియు మహాత్ము డనుచున్నాడు. నే నామాట నమ్మెదను కారణముమేలే ప్రభుత్వమువారు, మేము తెలపెట్టిన శాసనోల్లంఘన మర్నభయ పడునెడల స్వరాజ్యపక్షమును ముందు తృప్తిపరచవలెను.

(అ. ప్రె.)

పంచవిధబహిష్కారము నామోదింపవలెను

ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారి బిల్లు వ్రాయుచున్నాడు.

తీర్మానము

"పంచవిధ బహిష్కారము" అనునది దీనివారు తమ గాఢవిశ్వాసమును ప్రతిక్షింపింపు రాబోవు, అఖిలభారత జాతియొకసంఘసభలో, పంచవిధబహిష్కార సూత్రానుసారముగ కార్యవిధానముకే, అసభ్యులను నింపగలవలసినదని, అంగ్రరాష్ట్రీయసంఘసభాప్రతినిధు లగు, అఖిలభారతీయోపసంఘసభ్యులకందభావము కోరుచున్నాడు."

ఈ వైశిర్యాసమును, రాబోవు రాష్ట్రీయసంఘసభలో నే నుపపాదించ దలచినాను.

స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము

ఉక్కురక్షణ బిల్లు ఆసెంబ్లీ నుండి రాలేదని

ఆ పి వే యు బ డు ట

నీమా, జూన్ 5:— నేడు స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము ఉక్కురక్షణబిల్లును ప్రకటించుటకు సిద్ధమైయుండునని గాని క్రిందటిపాక్షంలోడు. ఆసెంబ్లీలో సభ్యులు చచ్చు చుండుకపోవుటచే తి బిల్లుకర్త కాకపోయెను. సభ్యుల టిట్లు పనియేమియులేకుంక నే సమావేశమైనపుడు యింగ్లండుగలండ సభను ఆపివేసి ముందెప్పుడు సమావేశమగునో తేకాక ప్రకటించవచ్చుననియు, సర్. మహాత్ముడు సాఫీగాని జెప్పిరి. ఆసెంబ్లీ సభ్యులై నడిదప టిట్లు కాన్సిలరులచేయినకోజాన చర్చించవచ్చునని డాక్టరు ద్వారక శాఖమిట్టిగారు నూచించిరి. సర్ డేవుతనాద సర్వాధికారి గారందుల కంగీకరింపక బిల్లు చాల ముఖ్యమైన దనుటచేతను రక్షణ బిల్లు ప్రకటించుట చేతను బిల్లును ఆసెంబ్లీ అంగీకరించుట యిచ్చుచుట కవకాశ మొకదలెనని జెప్పిరి, అతడు సభ్యులనుకూడ ఆపివేళెను. ముందెప్పుడు సమావేశమగునది యు దెలిసలేదు

(అ. ప్రె.)

బ్రిటిషు ఆఫీసరుల సాక్ష్యము

అంతయు స్థిరమైనప్పుడు సమంధానిన మేజరు జే. య్.కా. లారీమరుగారు విచారించుచుండిరి. ఆయన తాను నీటిలు అధికారలకు నాయము జేయుచున్న తన వైస్రముతో జెయిల్లో నుంటిననియు తిట్టిచాపెలు వైరతిమలగా తన వైస్రమును దీసికొని 'హాబెలినదని ఉత్తరువు జెసిరనియు, వీరప అనేకచట్టకు మారలనినదిగ ఉత్తరువు జెసిరనియు తుదకు కాల్చిన హాల్లెసపాట్రి నెవరకు తన వైస్రముతో నుంటిననియు జెప్పెను. ఆంపుయెట్లు వచ్చుచున్నో, పరిపాలకు లెట్లు దాని కెదుర్కొనెనో వీరప కాల్చులనినదిగ హాల్లెసపాట్రినను నుత్తరువులె యాయదినో అందును ఆయన వచ్చిందెను ఈ కాల్చులనిన గుంపు ఆగలేదనియు అప్పుడు పరిపాలకుడు సంస్థానకాల్చులముతో కాల్చులనినదిగ ఉత్తరువు జేసిరనియు, అంతయు గుంపు తుడివైపుతిట్టిచాపెలువైపును మరలెనియు ఆయన జెప్పెను. తిట్టిచాపెలువైపు వచ్చుచున్నది

మిగిలిన ముగ్గురు సాక్షులను యథోచితముగ సాక్షులు నిర్ణీడి. ఇందు యిద్దరు గాయములతోలిగినవారిని పరీక్షించిన వారిని, నూడవనాలు యీకాల్పలు మున్నగునవి జరిగుటకు ప్రదేశపు స్థానను తేలుచు జేసిన తేదీనుమీయై యుండెను.

(ఆ ప్రె.)

నాభా, జూను 5:—నేడు మరల విచారణ ప్రారంభమైనపుడు యిద్దరు ప్రధానసాక్షులు విచారించుచుండిరి. అందఱు గూర్చినైపుమయొక్క మిలిటరీ ఆఫీసరు, మరియొకరు ఫస్టుకుట సంస్థానపాలనాసంఘ సభ్యులగు సర్దారు ఫానిసింగు గారు. ఈ సర్దారును గూర్చి యేజిమండుగారు వ్రాయుచు, 'సంస్థానములోని యొక సిక్కు అధికారి ఆయనకు తిరిగివచ్చునపుడు కాపిలిన యేర్పాటుల జేసెననియు, బహు ఔదార్యముతో సత్కరించెననియు వ్రాసెను.

మేజరు హెచ్. ఇ. డబ్లియం. బెలకింగ్స్ లేగాను, గుర్కా సైనికాధికారి తాను గుర్కాలనైత్యమున కధికారిగ నుంటిననియు, అందు కొందరు ముందును కొందరు పుట్టభాళి ధ్యములతో రక్షణకును, యింకొక ఆరునైత్యములు కర్నలు విచ్చెడుగారి ఉత్తరపుప్రకారము జెయిం గ్రామము ఉత్తర ప్రాంతమునకు పంపబడెనని చెప్పెను. ఆయన అధికారి ఉత్తరపు ప్రకారము తననైత్యమును ముందుకు నడిపి పోలీసు వారికిని కాల్యపురుషునకును కాల్యులుకు స్వస్థముగ నున్నవారికి 500 గజములు వెనుక, చిలచితిమని జెప్పెను. మొదటిసారి కాల్యగనే అకాలీలగుంపు తిన్నీసాహెబు గుండూరా వైపు చెదరిపోవుచున్నటుల జూచితి నని ఆయన చెప్పెను. ఆయన అంతట అధికారివద్దగకు పోయి అకాలీలు ముందుకు వచ్చు వైపు రెండు నైత్యముల బంపుట కుత్తయపు దెచ్చుకొని అట్లు చేసెను. ఆయన యింకను జెప్పుచు తాను ఇసుక తిన్నెవద్ద చిల్చిననియుండగా అకాలీలవైపునుండియే వచ్చిన తుపాకీ గుండొకటి యెవమువైపు 20 గజముల దూరమున నేలకు పడి పరచి లేచి తలమీదుగా యెగిరిపోయెననియు, అట్లే చాల గుండ్లు చలమీదుగా యెగిరిపోయెననియు జెప్పెను. తన పరమ్యలపై కాల్యమండెరిని నమ్మక మయ్యెననియు అకాలీలు గుంపులుగా తన యెడనైపునుండి బొవుమండెరినియు గూడ ఆయన జెప్పెను. ఆయన అంతట మామ పీరసలు కాచ్చించి వీలజేసి ఆపించెను. అకాలీగుంపు తీవ్రముగ ముందు కు వచ్చుచులూచిమాత్రము ధరించి యుండిరిని ఆయన చెప్పెను.

సర్వము ఘటేనాంకగాదు సార్వభౌమ నిచ్చుచు పంజాబు సంస్థానములలో గవర్నరు జెనరలు ఏజెంటుల కర్మలు మించి నుగారు ప్రాధాన్యము గిద్దానీ ప్రాసినలేఖను జూపిరనియు, అందు తెనును, జిమందుగాను, దావరు కిచిలూ గారును నాభా సంస్థానములలో ప్రవేశించి ఆచుట్టును కోరినటుల గలదనియు దానిపై ఆమహాశయాలను సంస్థానపుసహద్దువద్ద గలసికొని, జిమందుగారిని దయతో వెనుకకు పోవలసినదిగను, దావరు కిచిలూను ప్రాధాన్యగిద్దానని జెయిట్తో తీసికొనిపోవలసినదనియు ఉద్దరువుజేసితివనియు జెప్పెను. ఈఉద్దరువులతో ఆయన ఆరుకన్నాములతో సరిహద్దువద్దకు పోయెను. అరమైలు దూరమునపే దావరు కిచిలూగిద్దాననిగార్లు కారులో నుండుగా జూచిరి. వారితో నాభాచిపు పోలీసు ఆఫీసరు మాటాడుచుండెను. ఆయన జిమందుగాని దిక్కుదనున్నారో విచారించుచుంటిననిచెప్పి ఆయనవద్దకుపోయెను. ఆయన సరిహద్దువద్దనున్నటుల గనుగొని జెయిట్తోబోగోరెదరాయని యశిగినుటల జెప్పెను. జిమందుగాని దిక్కుదనున్నారని ఆయన జెయిట్తోబోవలెదని ఆశ్చర్యము దేమిగలదో తెలియుట లేదని

యనగా ఆయనవెంట దుష్టులగు సహచరులను దీనికిని రాకున్న యేమియనుండు? దేయనిచెప్పెను. ఆయిద్దరితోడనన్నుగలుపుటయేలన నిజమందుగారనగా వారందరును కలిసి ఒకే బండిలో బయలు దేరిరినియు ఒకే చోటికి బోనుండిరినియు జెప్పెను. జిమండుగారంతట వారెల్లు కలిసి ప్రయాణము జేసినదియు అంతయు జెప్పెను. సాక్షి యింకను నివేదించుచు జిమండుగారు ఆయిద్దరుమిత్రుల నిదనర క్షుగనని చెప్పినట్లును, చారిలోగలనీచచ్చినందులకు విచారమును దెప్పినట్లును జెప్పెరి. సర్దుగారంత ఆయనను వెనుకకు తిరిగిపోవలసినదిగ జెప్పగా సానునుతో బోవుట సాధ్యమైన అట్లే జేసెదనన్నటులజెప్పెను. సాక్షి తానే ఆయనతో జెయిటోకు నచ్చి రైలులో జెయిటోనుండి బంపెదనని చెప్పెను. ఈ ఉద్దేశముతో జెయిటోవైపు నకుచుండుగా మోటారుబండి తిరిగినచ్చెను. జిమండుగారు దానిలో తిరిగిపోవోరిరి. జిమండుగారి సాయనే గాక దాన్ని కిచిటా గారిసాయముగూడ మండెను. దానిని అమృతనరం వీడికొనిపోవలెనని ద్రోయు చెప్పెను. ఆయన పోవుటకు ముందువారు మిత్రులకలెకలసి మాటాకిరనియ, ఆ ప్రసంగములో మరల విచారమును దెలుపుయెంత దుఃఖపడి తినో గుర్తించిరా యని తన్నుడిగినటుల సాక్షి చెప్పెను. ఆయనకు ఆమిత్రులతోగలయుట యిట్లునులేకున్నయెడల పరిస్థితులన్నియు దెల్పుచు క్షమాపణ లేకును వ్రాసికొనవచ్చునని సూచించినటుల సర్దుగారు జెప్పిరి. దానిపై ఆయన యొక లేఖవ్రాసెను. అది దాఖలు చేయబడెను.

ఫీల్డ్ ర్యాంజీ కర్ర పు విచారణ ముగిసినది. రేపు ఒకటో గంటలో
పాక్ష విచారణ యుండును. అంతట మద్దాయిల విచారణ
జరుగును. (అ. ప్రె)

బందగుపట్టణ కాం గెను సగఘకార్యస్థానము

8-6-24 న తేదీని తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కార్మికుల కార్య
స్థానమున బందరుపట్టణ కార్మికులందు కార్యవిరూపక క.భ
ము.రా.రా వెనుకర్తీ లక్ష్మీవతి కామ్రెగారి అధ్యక్షుర్యమున
మావేళమైనది. ఈ కేంద్రీ ర్వాసములు ఆమోదించబడినవి.

1. బుగటకట్టబాగుమందు అన్నశ్శతా నిజారణ్యసూర్తి
 (శిబోధము కలుగచేయుటకుగాను అన్నశ్శతాదిరాశములు
 116 వినియోగించుటకు తీర్మానించుచు ఈ కార్యమును మిశ్రమ
 భజనపక్షీర్తనపాఠ్యీవల్లను ప్రజల యూరేగింపుకల్గును అపుడ
 వును గూడెలమీద పెద్దపకటనలు జాగీరుజేయుటవల్లను జరిగిం
 చుటకు నిరూపించిరి.

2. తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులు - యాపట్టి
జమాతరపున ఎన్నుకొనబడిన గి. శుభ జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యుల
సంఘము కొనుగట్టి పట్టణ కాంగ్రెసు సభ్యుల సమావేశానికి నెల
9 న తేదీ సాక్షాతకము గలిగి జరుపునట్లు తీర్మానించడమ
యినది.

3. కార్యకర్తయిచ్చిన రాజీనామాను అంగీకరించడం
మొదలుపెడి.

4. నూతన కార్యదర్శి ఎన్నికలు జరుగువరకును, ప||రా||రా
చే, డెం. సరసింహా రావుగారు పనిచూచుటకు అంగీకరిం
చినారు.

నూతన కాన్ఫరెన్సు కల 9.6-24 వ తేది నాడు.
తనము 4 గంటలకు జరుపబలినదిగా తీర్మానించుచున్నారు.

6. కట్టణ కార్మిగెనునందు కార్యాల యుద్ధము 9-6-24
 తోలేదని జనుకునభలా నిర్ణయించుట తీర్మానించి ఆపువలయు
 యిదమైనది.

చేం. వెం నరసింహ రావు.

తత్కాలిక పరిష్కారం.

మొదటి ముద్ర

బొంబాయి, జూను ౧:— క్రిందటి నెల ౩1 తేదీన బొంబాయి నుండి తపాలా రోజు బహుళదేవ పి అండు ఓ మెయిలు స్పష్టమరు "దిల్ల" ౧ తేదీన ఏర్పడుతుందన్నను, "హార్మిండా" స్పష్టమరు ౧ తేదీన ఏర్పడునదలిపెట్టెను. క్రిందటి నెల 29 తేదీన లండను నుండి తపాలా రోజు బహుళదేవ పి అండు ఓ మెయిలు స్పష్టమరు "హార్మిండా" 4 తేదీన ఏర్పడునదలిపెట్టెను. ఆదివారమున అప్పటినుండి బహుళదేవను, (ఆ. వె.)

డాక్టర్ లింగు, బాను లింగు కార్యనిర్వాహక కమిషను
భర్తలు గౌరవనీయులును భూమిదాన బానుగారు అస్సెస్సెంట్
లె యండ్రుచే రఫ్తు కలకత్తాకు పంపియనుచుదురు. (అ. ప్రె)

నాచిన్నతనములో దేవేంద్రనభ యని యొకకంఠ
వచ్చినది. ఆకాలములో నాటకప్రారంభమందు విదూష
నూత్త్రాదుడు వచ్చువాడు. వాడు అసభ్యముగగూడ సం
పించెడివాడు. తర్వాత పెద్దగజాననవిగ్రహము దెచ్చి వినా
కప్రాధన మొదలుపెట్టువారు. దానితర్వాత సరస్వతీప్రా
స్థులము మొదలయినవి జరిగెడివి. ఇప్పు డవియన్ని పోయిన
కాలక్రమమున నానియంతటవియో మార్పులు వచ్చుచున్న
పండితుల నెవని అడిగినారు? ఇప్పుడు చేయు నృత్యాదు
అభినయదర్శనములో నున్నవి? అప్పుడు వేలకొలది జన
వచ్చినారు. ఇప్పుడు వచ్చుచున్నారు. అందఱు ఆనంది
చున్నారు. కాని మొత్తముమీద కొన్నిప్రధానరూప్ర
స్థితియందుకొనుట మంచిది. ఈతత్వనిర్ణయము జరుగక పో

యొక శత్రుత్వము సంపాదించుట. ఇప్పుడు బహుశః సంపాదించుటకు అవకాశము లేదు. మన యొకటే పెట్టుకొనినారు. అట్లుగాక ఈనాటికనులు ప్రామాణ్యములు అని యానభివృద్ధిని గెల్చియుచున్నది. వానిలక్షణములగుర్తి విచారింపవచ్చును. వచ్చినపండితు లాపనిని చేయుదురుగాకయని కోరుచున్నాను. ఇతావధాని చెల్లపిల్ల వేంకటేశాస్త్రిగారి ఉపన్యాసము

మీమీట నటనభాగ్యములయిన బ్రహ్మశ్రీ చెల్లపిల్ల వేంకటేశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించిరి—నాటకములగుర్తి చెప్పవలసిన చెప్పవచ్చును. కాని యెలాచెప్పినారని ప్రశ్నించిన జవాబుచెప్పట కష్టము. నాటకప్రయోజనమేమియనిన ఉపనిషత్సారముయిన ఆనందమె యని చెప్పవలసివచ్చును. ఆనందము సాధించుటకు ఉపనిషత్తులే అవసరములేదు. నాటకమువల్లను ఆనందము లభ్యము కాగలదను ఉద్దేశముతో నీది పుట్టినట్లుగ పడుచున్నది. 'నాటకవేదము' నాటకమును వేదములక్రింద జేర్చినారు. దీని నభ్యసించుటకు గూడ కొంతవ్యాకరణము, సాహిత్యము వచ్చియుండవలెను. అన్నివృత్తులు అందలు పంచుకొనినట్లే నీవృత్తికూడ నొకటలము ఏర్పడినది. మానవజన్మ పరమార్థముయిన ఆనందము కలుగుటకు సంగీతములోను, సాహిత్యములోను భాగముయిన అభినయముతోడనున్న పూర్వము యెంచినారు. మనవిద్యలన్ని శివునివల్లనే వచ్చినట్లు కనబడుతుంది. విష్ణువు ఎక్కడ విద్యల ప్రసాదించినట్లు కనబడదు. దీనిని భగవంతుడయిన సాంబమూర్తి ప్రసాదించినాడు. ఈ నాటకమును ఆయనయే అవలంబించినాడు.

నాటకములందు పాత్రలధారియవారు ముఖ్యముగ అంగ సౌష్ఠ్యము కలిగియుండవలె. పాత్రాచిత్తము సరిగానుండవలె. ఇప్పుడు రంగస్థలములలో జూచిన నారదపాత్ర ధారుడు చెదాపులు మేజోట్లు మొదలయిన వితతిలింపుకొని వచ్చును. అవి లేనిది వేషమే వేయవలసివాడు చెప్పను. అట్టిసీతిలో నున్నది. కావున సంస్కరణము ముందురంగస్థలములో జరుగవలెను. ఆడవాళ్లందలు తలలు విరలుబోసుకొని వస్తారు. అది నాకేమాత్రముభోధపడలేదు. ముఖ్యముగా యాపాత్రవేషము విషయమున సర్వకాలిని యున్నది. అనగా రాజయేలావుండవలె, భృత్యుడేలావుండవలె, సేవాదుడేలావుండవలె సంసారశ్రీయేలాయుండవలె, వేళ్ళయేలాయుండవలె యనన్నియి గమనించవలెను.

నాటకములు రసానుగుణ్యముగ వుండవలెను. కానిజీవితములో ప్రతిది రసాత్మకముగ వుండదు. దుష్కర్మము కలుగవలెను సాంధ్యుల రసానుగుణ్యముగ ముండుటచేత దూర్యాసుని శాపము వగైరాలు తెచ్చిపెట్టవలసివచ్చినది. కావున రసానుభూతికి వ్యతిరేకముగ నేమివచ్చినను మార్పుకొనుటకు కవికి స్వాతంత్ర్యముగలదు. నాటకముల విషయములకు పండితులపాదులు వెచ్చెదరు గనుక అననుగుణ్యములు లేకుండయుండవలెను. అనగా కాలతెగకొట్టుట (సారంగధర) బట్టలూట, చంపుట యర్థములుచేయుట మొదలయినవి రంగస్థలమున నిషేధములు. వీనిని యిప్పుడు కనబరచుచున్నారు. ఇది కూడదు. పూర్వకపులు వీనిని గ్రంథములలో వ్రాయలేదు. ఇప్పటివారు వ్రాయుచున్నారు. వివాదాంత నాటకములు మనకులేవు. ఉండినవుండవచ్చును. ఆనందముప్రధానము. దానికి భిన్నముగా వున్నవి మార్చివేయవలెను.

నాటకమునకు నృత్యమునకు భేదమున్నది. నాటకములో మానవభావము గనబరచుచు పోవలెగాని 'గోపాలదేవ'భావము రాగానె దూరాంతరముల బట్టుటఅనవలయును. వాక్యాశ్రయన అభినయమునుమాత్రము చూపిన చాలును. వేళ్లల అభినయము నాటకమునకు పనికిరాదు. సంగీతము విషయములో విస్తరించి పాడుటగలదు. రసానుగుణ్యమయిన రాగము పాడుచున్నది. నాటకశ్రీలు వచ్చినప్పుడు పాడినపాడవచ్చును.

పద్యములుండవచ్చునా? వచనముండవలెనా? గీతములుండవచ్చునా? మొదలగు ప్రశ్నలుగలవు. మొదట యీ పూర్వ కేసువచ్చినప్పుడు ఇవలూరి నాగభూషణంగారు మొదలయినవారు వచనములోనే నాటకము లాడెడివారు. ఇప్పటికంటె అప్పుడుతక్కువేమి కనుపించలేదు. పారిశ్రామిక మొదలయినవి ఆడునప్పుడు కొందరు యేడ్చెడివారు. కాబట్టిరసోత్పాదకుల పద్యములు కీర్తనలు ఆవసరము కాదేమో అనుకుంటాను. కాని యివి వర్తనను, మిలోమిరునిర్ణయించుకొని 'అభినవనాటకయోగోపనిషద్'తిమోదపావుల మంచిది. పద్యములు పదునైనవ వంతో అంతకన్న తక్కువగనో నుండిన నుండవచ్చును. పాత్రాచిత్తము గుర్తించి వ్రాయవలెను. బంట్రోతుకుకూడ పద్యములు పెట్టిన భాగుండదు. సంస్కృత

రాజమహేంద్రవరము
(వ్యక్తియవిలేఖరి)

వీరేశలింగవర్ధన్

జూన్ 5:—కీర్తికేమలైన వీరేశలింగవర్ధన్ గారి లిపి వర్ధంతి ఈయారిలో మేనెల 20 వ తేదిని ముచ్చటపడుతో జరిగెను. ఉదయము పురవీధులలో ఉమ్మడి వ్రేలు జరిగెను. అటుపిమ్మట ఆనందభవనములో శ్రీపాలకర్పల లక్ష్మీనారాయణ గారి సాయకర్తవ్యక్రింద ప్రార్థనలు జరిపిరి. మధ్యాహ్నము ఆనందభవనములో హితకారిణి సమాజముయొక్కసభ జరిగెను.

సాయంకాలము పురపంచాయితీలో శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావువంటివారి ఆధ్వర్యముక్రింద పాఠముచూడబ జరిగెను. పురపంచాయితీయ శ్రీ పురుషులచే నిండియుండెను. కాంగ్రెస్ ప్రముఖులు, మితవాదులు, ప్రభుత్వద్యోగులు, యితరులు అందరు విచ్చేసిరి.

ప్రారంభమున శ్రీ పెద్దాడ రామస్వామి, తెలికివల్ల రామ మూర్తిగార్లచే ప్రార్థనలు జరుపబడెను.

నాగేశ్వర రావువంటివారి గారు

నవీన ఆంధ్రజాతీయమునకు వీరేశలింగవర్ధన్ గారి మార్గ దర్శకులు. ఆయన యొక్క ప్రాముఖ్యము మన వాఙ్మయ, సాంఘిక, మత విషయములలో కాన్పించుచున్నది. ముఖ్యముగా ఈ కాలములో మాన్యభావ కిక్కిరలుచున్న గొప్పమునకు ఆయనయే కారకులు. వన ఆలోచనలు, భావములు, ఉద్దేశ్యములు నుభవమైన ఆంధ్రజాతీయములో జెప్పకొనుటకు ఆయనయే కారకుడు. ఆనాటిసంఘములో నున్నటువంటి దురాచారములను లోపములను తీవ్రముగా విమర్శించెడివాడు. చిరకాలము నుండి సంఘములో పాతుకొనిపోయిన దురాచారములను దొలగింపవలసిన బాధ్యత ఆయనమీద నుండెను. అందులకై ఆయన చాలతీవ్రముగ పిమ్మటపవలసి యుండెను. ఆయన యుద్దేశ్యము లలో చాలవరకు సాగెను.

పంతులుగారి "రాజశేఖర చరిత్ర" ఆంధ్రనవలారచయితల కందఱకు ఆదర్శముగ నున్నది. ఆయనయొక్క కవుల చరిత్ర యిప్పటికిని ఆంధ్రవాఙ్మయవిద్యార్థులకు ఆదర్శము. ఆయన చనిపోవుముందర ఘోషపురిలోనుండివిశేషత్రమ కోరి కవులచరిత్ర పునఃప్రచురముండెను. ఇక రెండవగంటులకు చనిపోయెదరనగా కవులచరిత్ర అచ్చువేయుచుండెను.

పంతులుగారు శ్రీపునర్వివాహసంబంధములో జూపిన క్రద్ధ, పూరిక, దైర్ఘ్యసాహసము ప్రశంసార్హము.

ఆయన గొప్ప కర్మయోగి. అటువంటి మహానుభావులను గురించి చర్చించునప్పుడు మామూలు పద్ధతుల ప్రకారము విమర్శింప గూడదు. వారు పూనిన కార్యములు చివరవరకు కొనసాగించుటయే వారికర్తవ్యము.

ఆయనయొక్క కృషివలన ప్రస్తుతము ఆంధ్రజాతీయములో శ్రీవిద్య, శ్రీపునర్వివాహము కేవలము పుస్తకములలోని వాక్యములుగాక, సామాన్యజీవితములోని భాగములుగా నున్నవి. వీరేశలింగము పంతులుగారు ధనాధ్యులుగాక, చాలకాలము నెలకు 50, 60 రూపాయల జీతముమీద పనిచేయుచుండెడి ప్రభుత్వద్యోగి. కాని ఆయన కంటె అనేకరెట్లు భాగ్యవంతులంబోయుధర్మములకంటె నెక్కువ పథకములు జేసెను. ఆయన యొక్క కేషుభావంలో చాల సామాన్యముగా నుండెడి వాదన, ఆయనయొక్క సర్వస్వమున, కలెక్షనధీశుడే ఏను. 75 శాతముగా నాయన ప్రస్తుతాంధ్ర ప్రజాజీవితమునకు మూలపురుషులు. ఆంధ్రోద్ధారమునకు మూలస్థాపకులు. కాంగ్రెస్ నాటకములలో కాళిదాసకృతములు ఎవరివేసిన మిగిలినవి ప్రవృత్త యోగ్యములు కావు.

సభ రాత్రి 7 1/2 గంటలకు సమాప్తి చేయబడినది. రాత్రి రామరాజుచరిత్ర ప్రదర్శింపబడినది. అందు శ్రీ వె. శేషగిరి రావుగారు రామరాజుపాత్రను శ్రీ నెల్లూరి నాగరాజారావు గార్ల పరానిపాత్రను శ్రీ కందాడై శివసాచారీగారు ఆసావి పాత్రను కృతివెంటి సుబ్బారావుగారు జంగముపాత్రను ధరించి మనోహరముగ నాటకమును ప్రదర్శించిరి.

5-6-24 ఉదయము బ్రహ్మశ్రీ శిష్టా నరసింహ శాస్త్రి గారు సంస్కృత నాటకములను గూర్చియు గొల్లపూడి శ్రీరామ శాస్త్రిగారు పాశ్చాత్య నాటకముల యాదర్శములు, పద్ధతులు మన కనుసరజీయవచ్చునాయను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి.—(వ్యక్తియ విలేఖరి)

అందులు ఉన్నంతకాలము ఆయననామము చిరస్థాయిగా నుండును. ఆయనజ్ఞాపకార్థము మనమేమియు ప్రతిమలు నుంచనక, లేదు. ఛాయాచిత్రములు ప్రక్షింప నవసరములేదు. ఆయన జీవితములో గనుపరచిన దైర్ఘ్యసాహసములు పట్టుదల క్యానీత ఆదర్శముగా నుండుకొని మనజీవితమును సాధకము జేసికొనవలెను.

గా|| మా|| సర్వోత్తమ రావుగారు

వీరేశలింగం పంతులు మహాయోధుడు. ఆయనను చూచినవా రందరకు ఆయనయొక్క పట్టుకల ముఖ్యలక్షణముని గ్రహించి యుండును. ప్రపంచమునంతట ధిక్కరించు మహాదైర్ఘ్యము ఆయనయొద్ద నుండెను. అట్టిమహానుభావులు ఏదేని యొకపని జేయ సమకట్టినచో ఆకార్యము నెర్పవరకు అట్టివారు యూరుకొనరు. వట్టికష్టములు సంప్రాప్తమైనను ఎట్టి స్నేహితులు వీడినను కష్టముఖములను లాభనష్టములను లెక్కనెట్టితాము జేయవలసిన కార్యముయొక్క గంభీరతను చూచి విస్మయ మొందక నేయగా పోయి కార్యము జేయుదురు. వీరేశలింగంగాట్టి మహాయోధులు. అట్టిమహానుభావులను ఆదర్శముగా నుంచుకొని మనము పూనిన కార్యముల యందు పట్టుదల, క్యానీతగనుపరచి, విజయలక్ష్మిని బడయ జూడవలెను. వీరేశలింగంగారియొక్క గొప్పగుణములు ఈనాటి కాంగ్రెస్ ప్రచారకులలో గన్పట్టుచున్నవి. ఆ కనదైర్ఘ్యము, ప్రవృత్త్యము నొక పక్షము, ప్రజల మాధ్యము నొక పక్షము ధిక్కరించి, యెదురుకొనితొలగి నిరాడంబరజీవనము నేటి కాంగ్రెస్ ప్రకారము జేయవలెను.

కుంగంటి సీతారామయ్యగారును, ఆంధ్రరత్న దుర్గి రాల గోపాలకృష్ణశర్మగారు పంతులుగారి యాన్నత్యమును గురించియు, భిషావీమ గురించియు కొంచెముగా మపస్య సించిరి.

పెద్దాడ రామస్వామిగారు ఆంగ్లమున ఏమోజెప్పిరి. వీరి యుపన్యాసములో వారి ఆంగ్ల పాపాండిత్యము చాచ్చుగా గనపరచిరి.

శేషమర్థ రాజగోపాలరావుగారును, కమలాబాయి గారును, మరియిద్దరును మాట్లాడిరి.

పాలకోడేటి నరమూర్తిగారు వీరేశలింగంగారి సంస్థల ప్రస్తుతినిగూర్చి స్వల్పముగా జెప్పిరి. వీరేశలింగంపాతకాలకు 1881 రాత్రి, సిరాపురం నువోరాజుగారు చాల యువారముతో ధనసహాయము జేయుచున్నారనియు, వితంతుశ్రావాల యమునకు నెలకు 60 రూపాయలవంతున నిచ్చుచున్నారనియు 15 వెంకటేశ్వరం నాయుడుగారు నెలకు 25 రూపాయల నిచ్చుచున్నారనియు, ప్రస్తుతము ఈ శ్రావాల యములో 8 గురుగల రనియు, వారు బాగుగా చదువుకొనుచున్నారనియు, ఆనందినను మీద ఈసవత్తరము 150 రూపాయలు రాబడిగ స్వనియు జెప్పి సభకుల నానందపరచిరి. భూమి 9 గంటలకు ముగిసెను.

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము యానెల 9 వ తేది సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బందరు పురపంచాయితీ జరుగును. సభ్యులందరు తప్పకవిచ్చేకొరవల్ల, కార్యక్రమము

4 గంటలకు, బందరుపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి నెన్నుకొనుట

బందరుపట్టణ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిను నిర్ణయించుట.

5 గంటలకు, బందరుపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము తరపున 5 గ రకు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

చె|| వే|| సరసింహారావు, తాత్కాలిక కార్యదర్శి.

బెల్లూరి వైశ్యవిద్యార్థుల వసతిగృహములు:—బెల్లూరివైశ్య విద్యార్థుల వసతిగృహములు ఈనెల 9 వ తేది తెరచబడును. వైశ్యవిద్యార్థులకు ఉచితముగ భోజనాదిసౌకర్యము లివ్వబడును. ఈవసతి గృహములందు చేరదలచుకొనిన వైశ్యవిద్యార్థులు త్వరలోదరఖాస్తులు పంపుకోవలెను. మోటూరు శైవ్యవంశి మె కానికు పనిసేయు క్లాసులుకూడజరుపబడును. ఈక్లాసులయందు చేరదలచుకొనిన వైశ్యులు త్వరలో దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయునని బెల్లూరి ఆర్యవైశ్య మహాసభ కార్యదర్శి వి. శ్రీమం తెట్టిగారు పి. ఎ. వి. యల్ ప్రకటించుచున్నారు.

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు నిజన

ప్రస్తుత బెజవాడ తాలూకా బోర్డు నిజన... నంబూరి, బెజవాడ తాలూకా బోర్డు నిజన... తాలూకా బోర్డు నిజన...

రు 27280 రూ.లు సంవత్సరాదాయముగల కైకలూరును, మాతాలూకాకన్న గు 1600 రూ.లు మాత్ర మెక్కువ ఆదాయముగల నుడివాడను ప్రత్యేకతాలూకాబోర్డుగా చేయ వీలుగలిగినప్పుడు మాతాలూకా కేల ప్రత్యేకతాలూకాబోర్డుగా చేయరాదు అక్కర్లేకరముగా నున్నది. విస్తీర్ణమున మాతాలూకా బోర్డు నందు మొదటిది. గ్రామసంఖ్యయందు రెండవది. జనసంఖ్య ఆదాయములయందు మూడవది. స్వతంత్రముగానుండుటకు దగిన సకలసౌకర్యములు గలది. ఇట్టి మాతాలూకాను బెజవాడతాలూకాతో కలిపియుంచుటకు కారణము గానినందు. మాతాలూకా యితర తాలూకాలతో కలిసియుండుటకు, సభి వృద్ధి గాంచుటకును. బోర్డునందు మొత్తము 68-1 ఫర్లాంగులలో బెజవాడతాలూకాయందు 29-6 ఫర్లాంగులు, గన్నకూ నాబడికుల 26-8 ఫర్లాంగులు, బోడ్డుపల్లి యందు, అత్తికొల్లముగల మాతాలూకా నందు 16 ఫర్లాంగులన్న నెక్కువగలదు లేదు. విశాలవిషయమున బోడ్డుపల్లి తక్కిన తాలూకాలకు చాలా పెనుబడియైయున్నది. మితరతాలూకాలకు పోలి చూచిన, పాతకాలలు బహుస్వల్పముగా నున్నవి. ఏకభముగా చూచినను, మాతాలూకా బెజవాడతాలూకాబోర్డులో చేరియున్నంతవరకే భిన్నభిన్నంబులగు. ఏవికాలవ్యాప్తముతో గన్నకరము నూజుకుటకు, బెజవాడ నుండి విడదీయవలయునని అభిప్రాయపడుచున్నారో, అట్టి వికాలవ్యాప్తముతోనై, తాలూకాబోర్డుసభ్యులు మాతాలూకానుగూడ ప్రత్యేకముగా ప్రకటించి తాలూకా ప్రజలయెడలను కర్తవ్యమును నెరవేర్చి మాక్కుజ్జతకు సామ్రులు కాగోరుచున్నాము. 6.6.21 తేదిన బెజవాడ మ్యూజియం బిల్డింగులో సమావేశము కాబోవు తాలూకాబోర్డుమీటింగులో ను ప పూడిప బడ బోవు "కొలదికాలములో గవర్న మెంటువారు అమలులో పెట్టబడబోవు బెజవాడ నూజుకుడి దివిజనల సరి హద్దులతో, సరిసమానుగ నుండుటకున, బాహుళ్యముగనున్న ప్రస్తుతపు తాలూకాబోర్డును, రెండు తాలూకాబోర్డులుగ విభజించుటకును, నాటియొక్క కార్యస్థానములు బెజవాడ, నూజుకుడి గ్రామములలో నుండుటకున్న, బెజవాడ తాలూకాబోర్డు వారు తీర్మానించుచున్నారు. మరియు 1.10.21 తేదినండి క్రొత్తతాలూకాబోర్డు అమలులోనికి వచ్చేలాగిన డిప్యూటీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికినై గవర్న మెంటువారితోనై, ఆగ్రహమైన ఉత్తీప్రత్యుత్తరములు జరుపుటకు, ప్రెసిడెంటు రెని బోర్డు వారు కోరుచున్నాను" అను తీర్మానమునకు మా ప్రతినిధులును తాలూకాబోర్డునందు మాప్రతినిధులు నగు, వెంకటరంగారావుగారు "ప్రస్తుతపు బెజవాడతాలూకాబోర్డు అతిబాహుళ్యముగా నుండుటచే పరిపాలనాసౌకర్యముగోరవ బెజవాడతాలూకాతో విభజనముచేయవలసివచ్చినది, బెజవాడ తాలూకాబోర్డును, గన్నకరతాలూకాతో నూజుకుడిదివిజకనకలిసి నూజుకుడి తాలూకాబోర్డుగన, నందిగామ తాలూకాను నందిగామ తాలూకా బోర్డుగన, మూడుబోర్డులుగ విభజించి, వాటి కార్యస్థానముల, బెజవాడ నూజుకుడి, నందిగామ, గ్రామములలో నుండుటకు బెజవాడ తాలూకాబోర్డువారు తీర్మానించుచున్నారు. మరియు క్రొత్తతాలూకాబోర్డును 1.10.21 తేదినండి అమలులోనికి వచ్చేలాగిన డిప్యూటీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారితోనై, గవర్న మెంటు వారితోనై, పరిసరమున ఉత్తీ ప్రత్యుత్తరములు జరుపుటకు ప్రెసిడెంటుగారి బోర్డువారు కోరుచున్నాను. అనునవరణ నుపహించిపబోవుచున్నాను, బోర్డుసభ్యు లగుదానిని వికల

హిందూమాయినూలు ఇంటూరు (గుంటూరుజిల్లా)

హిందూమాయినూలు ఇంటూరు... హిందూమాయినూలు ఇంటూరు... హిందూమాయినూలు ఇంటూరు...

అట్టివారు గతిండుట కేలము దుఃఖకరము. అయినను వారు గతించినంతనే యీ స్కూలులెట్లునడుచునా యను సందేహ మేమూత్రమును పొడవకుంచుటకును, వారితోడనే యిది యంతరించునని నిర్ధారణ చేయుటకును, వారియంతటిసమర్థత గలవారు మాలోగూడ నున్నారని నిరూపించుటకో యనునట్లు తక్కిన కమిటీ మెంబర్లు ఒక జనరల్ మీటింగు గతే 26 తేదీని చేసి, యందు మిగల సమర్థతగలవారను విద్యాధికులును నగు ము|| రా|| శ్రీ|| కాట్రగడ్డ గోపాల కృష్ణయ్యగారిని కీర్తి శేషులైన ము|| రా|| శ్రీ|| లక్ష్మీనారాయణగారి స్థానే కమిటీ కాన్వెన్షన్ గా నెన్నుకొనిరి. ఆ సభలోనే నవనయస్కులును, మిగల సుతాపసరులును, ప్రాతాపసార్థులును, కార్యసాధకులును అగు ము|| రా|| శ్రీ|| కాట్రగడ్డ కొండలరాయుడు, కస్తూరి సాంబశివరావుగార్లు ఖాళీయైన పదవులకు నెన్నుకొనిరి.

ఈ గ్రామమునకల్ల పెద్దపట్టుంబమును స్కూలుపుట్టిన దాని దానిని పోషించుటలో ముఖ్యమైనదియు, జమీందారి హోదాగలిగినదియు నగు క్రీకాట్రగడ్డ గారి వంశము తరపున ను, రా, రాశ్రీ కాట్రగడ్డ రామచంద్రయ్యగారు స్కూలుకు ప్రస్తుతము గొప్పలోటుగా నున్నది. తనభవనము లేకుండుట

వ్యావహారికంబింది ఆమోదించి తమ స్వాతంత్ర్యప్రీతిని ప్రపంచమునకు జాతులయందు. ప్రపంచము నందంకటను స్వతంత్రి నాయువులు చెలరేగినవి. స్వాతంత్ర్యసంరంధ మారంభమైనది. ఈకాలమునగల ప్రతిసంస్థయును స్వతంత్రముకొరకే సంరంధము చేయుచున్నవి. ప్రతివ్యక్తియు నేడు స్వతంత్రావేశభూరి తైయున్నది. స్వతంత్రముగా నున్నప్పడే యభివృద్ధికొందగలదు. ఒకరితో కలిసి తన స్వతంత్రముల (హక్కుల) వమ్మనన్ను కొనుట కేర్వక్తియు సమ్యుతింపదు. మా నందిగామ తాలూకా బెజవాడతాలూకాతో కలిసియుండి తన స్వతంత్రతను గోల్పోవచ్చునంపదు. స్వాతంత్ర్య వాయువుల నాఘాణించుచుండిన బెజవాడ తాలూకానాయుగూడ మాతాలూకాతో గలసి యుండి తన స్వతంత్రతను గోల్పోవలెనని కోరని మేము తలచుచున్నాము. మేము వారితో కలిసియుండుటవలన వారిగాని మాకు గాని గలగబోయెడి ఘనాత్మలాభి మెద్దియులేదు. ఉభయంబున తమ స్వతంత్రతను గోల్పోవుట మాత్రము విధిగా జరుగునది. రెండుతాలూకాలును, ప్రత్యేకబోర్డు నుండి తమస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుదు నొకదాని నొకటి యాదర్శప్రా యముగా నుండునని నమ్ముచున్నాము. ప్రస్తుత మీటింగునమున కంగీకరించినయెడల నందిగామ బెజవాడలు రెండును క క్వత సారతంత్ర్యమున ప్రగవలసినదే. ఈభారమువిశేషముగ నందిగామ బెజవాడ తాలూకాల ప్రతినిధులైన నేగలము. కావున మా ప్రతినిధి గుమ్మడపు వెంకటరంగారావుగారివరణ నామోదించి ఈరెండు తాలూకాలను స్వతంత్రభాగ్యము ననుభవించునలుల నేసి కాశ్యతక్కి నొందుదుగాక యని వికలవ్యాధియులగు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యులును గోరుచున్నాను.

మాదిరాజు నా భూషణరావు

6.6.21,

జగన్నాథపురం.

యేగాన దానిని నిర్మించుటలో నయ్యెడి ఖర్చు తమ కుటుంబమువారు భరించి అది తామే నిర్మించెదమని గాంభీర్యముగాను, ప్రజామరంజనముగాను వచించిరి. ఇందునిమిత్తము రమారమి రూ 40,000 వ్యయమునను. అంత స్కూలు శాశ్వతముగా నుండుటకు గాను దానిని పోషించుటకు గాను రూ 20,000 లకు తక్కువగాని యీ ధనము కావలసియున్నదని నిరూపించగానే అక్కడనున్న మహాజనులు తామజనమును జనుచేయుదుమనిన్ని యీ స్కూలును శాశ్వతముగా నడుచునట్లు చేయుటకు తాము నడుముకట్టుకొని సిద్ధముగా నున్నామని నొక్కి వక్కాణించుటయేగాక అక్కడనే రమారమి రూ 5,000 ల వరకు చందాను కొందరుదార భూతులు వాగ్దానము చేసిరి. వారిలో చావులూరి కుటుంబము నకు మణియైన ము|| రా|| శ్రీ సుబ్బారాయుడుగారు వైవిధ్యములో మార్గదర్శులైరి. ఈవంశమువారును వశిష్టసంపన్నులైన మాటాయవారును రెడ్డిమహాజనులును బోయపాటికుల జనులును గద్దెవారి కుటుంబస్థులును తదితర దానకర్తలును ఇక్కడ చందాలను విరాళము నొసగుటకు వాగ్దానము చేయబడె గాక తమకేకొలది సర్వవిధముల స్కూలునకు సహాయపడెదమని సకలజనరంజకముగా నుడివిరి. గ్రామపెత్తనదార్లునూ, ప్రైవేట్ ను తీసిపోమనిరి. ప్రైవేటువారిచిన మూలధనమున పనులుచేయుటకు ప్రయత్నములు ప్రస్తుతము తీవ్రముగా జరుపుటయేగాక, యీనెల 23 తేదీని స్కూలు తెరవబడును గాన ఆనాటికివచ్చుప్రాత, క్రొత్తవిద్యార్థులకు వసతుల నేర్పాటుచేయుచు వారి శాశ్వతముకొరకు శ్రీలక్ష్మీనారాయణగారు ఏవిధముగా పాటుపడికో ఆవిధముగా పాటుపడుటకు సమకట్టి అందుకు తగిన యువకరణములు జాగ్రత్తచేయుచున్నారని యిప్పుడు చదువుచున్న విద్యార్థులు గాని, రాదలచుకొన్న క్రొత్తవిద్యార్థులుగాని స్కూలు ఎత్తివేయుదురేమో, స్కూలు ఇక మీదట శ్రీలక్ష్మీనారాయణగారి కాలములో నడిచినట్లు సవ్యముగా నడవదేమో యను భయముగాని, తమకు ఉచితముగా విద్యకరప రమణికగాని, తమకుతగిన వసతులుండవను భీతిగాని, తమకు గావలసిన సదుపాయము లుండవను నాంబోశనగాని యేమాత్రమును నుంచుకొనక యిదివరకు ఏవిధముగా జరిగినో యావిధముగానే జరుగునను నమ్మకముగలిగి దైవము తోడ్పడిన నిది వరకు కంటే మాలేనభవన నిర్వాహాదివైభవములతో మరంత హెచ్చుగా నలరారునని యూహించి యక్కడకు రాదలచినవారు ఏకంకలు సంకయములు లేక రావచ్చును. అడిదము నారాయణమూర్తి, ఎం. ఏ., యల్. టి. ప్రధానోపాధ్యాయులు.

ఆర్యవైశ్యసంఘము ఇర్వాత్తం (గంటామిల్లా)

ఈపురమునగల ఆర్యవైశ్యసంఘము శాశ్వతముగాను క్రొత్తగ నేర్పించి ప్రతిసంస్థయును స్వతంత్రముకొరకే సంరంధము చేయుచున్నది. ప్రతివ్యక్తియు నేడు స్వతంత్రావేశభూరి తైయున్నది. స్వతంత్రముగా నున్నప్పడే యభివృద్ధికొందగలదు. ఒకరితో కలిసి తన స్వతంత్రముల (హక్కుల) వమ్మనన్ను కొనుట కేర్వక్తియు సమ్యుతింపదు. మా నందిగామ తాలూకా బెజవాడతాలూకాతో కలిసియుండి తన స్వతంత్రతను గోల్పోవచ్చునంపదు. స్వాతంత్ర్య వాయువుల నాఘాణించుచుండిన బెజవాడ తాలూకానాయుగూడ మాతాలూకాతో గలసి యుండి తన స్వతంత్రతను గోల్పోవలెనని కోరని మేము తలచుచున్నాము. మేము వారితో కలిసియుండుటవలన వారిగాని మాకు గాని గలగబోయెడి ఘనాత్మలాభి మెద్దియులేదు. ఉభయంబున తమ స్వతంత్రతను గోల్పోవుట మాత్రము విధిగా జరుగునది. రెండుతాలూకాలును, ప్రత్యేకబోర్డు నుండి తమస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుదు నొకదాని నొకటి యాదర్శప్రా యముగా నుండునని నమ్ముచున్నాము. ప్రస్తుత మీటింగునమున కంగీకరించినయెడల నందిగామ బెజవాడలు రెండును క క్వత సారతంత్ర్యమున ప్రగవలసినదే. ఈభారమువిశేషముగ నందిగామ బెజవాడ తాలూకాల ప్రతినిధులైన నేగలము. కావున మా ప్రతినిధి గుమ్మడపు వెంకటరంగారావుగారివరణ నామోదించి ఈరెండు తాలూకాలను స్వతంత్రభాగ్యము ననుభవించునలుల నేసి కాశ్యతక్కి నొందుదుగాక యని వికలవ్యాధియులగు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యులును గోరుచున్నాను.

బెంగాలు గవర్నరు

డాక్టరింగు, బాను 4:— బెట్టు ప్రభువు కుక్వారము డాక్టరింగులో బయలుపడి కనివారము కలకత్తాలో మరునాడు బండిలో బెట్టు బెంగాలుకు పోయెదరు. (ఆ. వె.)

మాత్యేనరము

రంగూను, బాను 4:— 'వాలెడి' వత్రికావ్యవస్థాపకులగు మాంగుటిక బాత్యేనరమును పురిగొల్పిన వారికై రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు మోక్షార్థకు కమిటు చేసిరి. (ఆ. వె.)

అమృతాంజనము

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడుదల కాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతివారి, నున్న గా అద్దమునలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాజూకు శేరును.

ఈ లైలము మంచినుభావన గలిగి మిగడవలె నుండును.

గజికి లైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

గజ్జీ, చీడ శరీరములకు వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నవి. ఈ లైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జీ, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. రక్తపకపనిచేయును వెలకన్న పోవట్టబుద్ధు లధికమగును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తిప్పించుకొనుట యుక్తము.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2 0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లతో ముటుకలన చిగుల్లు గట్టిపడున. చిగుళ్లనుండి రక్తము కాగకుండును. నోటుగర్భంధములేక యుండి ను. పండ్లముత్యములలె శైలగా నుండును. చర్మసామాన్యముగ వాగుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిపిడి మదరాసు.

నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రైడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్తరులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి ర్పు. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము. వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వవచ్చును.

172 పుటల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 28 చైనాబజారులోడ్డు మదరాసు.

చేముడుకు

అమృతాంజనమునందు చేముడుచేవిలో పొటలు పుడుకాకుట హాసం గలదనిచోమిసాముత్రిధి గలుపుదమనిప్రకటనయింపబడును. బుడ్డికి రూ 4-0-0 వేముట్టులునెరు డాక్టర్ రత్నంబ్రదర్శు మారుతయ్య, కృష్ణాజిల్లా

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2 4 0	...
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0 6 0	...
హిందీ మొదటివాచకము	డిటో	...	0 6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0	సంగీత శమంతకమణి	...	వెల 0—8—0
సత్యవత్ససాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్రయము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొదలు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని పదల మడి జనింపదు.	...	1 0 0	...
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1 8 0	...
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0 4 0	...
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1 4 0	...
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0 8 0	...
తత్సమచంద్రిక	...	వెల 1—0—0	సటికా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి 0—12—0

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహానిదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2 8 0

నిండుకాల్గికోబైండు థెడర్ వైటుకాగితములు } పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తచాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టిపిడి మదరాసు.

The Zandu Pharmace-utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్యాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇవి కలాశిక్తు లోహాభివృద్ధి, చూర్ణకోభివృద్ధి, మొదలగువాటిని జీర్ణ కాస్త్రోక్తముగా నియంత్రిత చేయబడినది. చూరముతో కలిసిపోవు కుక్కము, మూత్రముం దూడు తీసి (phosphate), తొలుపు మొదలగు నొక రోగముల, నడుమనోప్పి, కాలరొగము, జ్వరము, బలహీనత యితర శ్రీనంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తీవ్రక కుదగును.

ఒక టులము ఖైవధముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0

8 బుడ్డభి ఒక సారి అర్ధరస పంపిన ప్యాకెటుగు బుడ్డు 4 ర్పులు యికాము.

మా ఖైవధముల క్యాటలాగ్. యివాండుగా కలప

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road, Madras.

చేలరామాత్రము

డబ్బీ 1-కి 12 ర్పులు వెల రూ 0 8-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.